

BIJ12

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Bestandsnaam: F:\6. NIB\6.19 Applicaties\Standaard Kostprijzen
Database\Database\versie mrt 2020\Lijsten\SKP Bladen\vastgest SKP
Natuur en Landsch 2020(subsidie 2021).docx

Aangevraagd door: Margot Kroot

Betreft jaar: 2020 (beheerjaar 2021)

Datum overzicht: 19-mei-2020 17:35

Aantal pagina's: 122

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2020 (beheerjaar 2021)

Natuur- of Landschapstype: **T Toeslagen**
 Beheertype: **01 voorzieningen**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
Voorzieningenbijdrage	Onderhoud voorzieningen	1 Onderhoud wandelpad 1 Onderhoud fietspad 1 Onderhoud bebording 1 Onderhoud banken 1 Onderhoud handwijzers 1 Onderhoud wandel- of fietsbrug 1 Onderhoud parkeerterrein	onderhoud van wandel- en fietspaden, en overige voorzieningen	Bureau Waardenburg	1,000	51,99	1,000	100%	51,99
Totaal kosten									51,99
Exploitatiesaldo									51,99

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2020 (beheerjaar 2021)

Natuur- of Landschapstype: T Toeslagen**Beheertype: 02 toezicht**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
Toezichtsbijdrage	Toezicht houden	1 medewerker hoog tarief (A-149)	medewerker hoog tarief	Evaluatie SKP	0,400	23,91	1,000	100%	23,91
Totaal kosten									23,91
Exploitatiesaldo									23,91

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheerVoor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)****Natuur- of Landschapstype: T Toeslagen****Beheertype: 03 varen**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
Vaartoeslag	varen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kleine boot (tbv vaartoeslag)	1 medewerker laag tarief (A-86), 1 kleine boot	ZET-2016	5,500	304,51	1,000	100%	304,51
	varen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 (middel)grote boot (tbv vaartoeslag)	1 medewerker laag tarief (A-85), 1 (middelgrote boot)	ZET-2016	3,900	400,55	1,000	100%	400,55
Totaal kosten									705,06
Exploitatiesaldo									705,06

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**

Natuur- of Landschapstype: L01 Groenblauwe landschapselementen
Beheertype: 01 Poel en klein historisch water (per stuk)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden/vervangen raster	jaarlijks onderhoud kleine poel raster (stuk)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	Kleine poel 100 m2, oeverlengte 36 meter	IMAG (Groene boek)	0,151	10,63	1,000	35%	3,72
	jaarlijks onderhoud grote poel raster (stuk)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	Grote poel 700 m2, gemiddelde oeverlengte 93 meter	IMAG (Groene boek)	0,391	27,54	1,000	65%	17,90
Maaien landschapselement	Afvoeren en verwerken maaisel kleine poel (per stuk)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 dumper (A-082) 1 Inname maaisel kleine poel	kleine poel 100 m2, randlengte 36 meter	IMAG (Groene boek)	0,220	23,48	1,000	35%	8,22
	Afvoeren en verwerken maaisel grote poel (per stuk)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 dumper (A-082) 1 Inname maaisel grote poel	Grote poel 700 m2, randlengte 93 meter	IMAG (Groene boek)	0,567	71,40	0,200	65%	9,28
	Uitmaaien kleine poel met korfmaaier (per stuk)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 hydraulische graafmachine met maai balk	Kleine poel 100 m2, randlengte 36 meter	IMAG (Groene boek)	0,220	23,73	1,000	35%	8,30
	Uitmaaien grote poel met korfmaaier (per stuk)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 hydraulische graafmachine met maai balk	grote poel 700 m2, randlengte 93 meter	IMAG (Groene boek)	0,567	61,15	0,200	65%	7,95
Opschonen/baggeren poel (st)	Afvoeren bagger met trekker en dumper	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 dumper (A-082)	Kleine poel 100 m2, oeverlengte 36 meter	IMAG (Groene boek)	2,000	190,95	0,200	35%	13,37
	Afvoeren bagger met trekker en dumper	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 dumper (A-082)	Grote poel 700 m2, oeverlengte 93 meter	IMAG (Groene boek)	8,400	801,99	0,100	49%	39,30
	Baggeren poel met gesloten bak	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 hydraulische graafmachine (A-225)	Grote poel	IMAG (Groene boek)	8,400	908,46	0,100	49%	44,51
	Opschonen poel met gesloten bak	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 hydraulische graafmachine (A-225)	Kleine poel	IMAG (Groene boek)	2,000	216,30	0,200	35%	15,14
Tijdelijk verwijderen raster	Bevestigen draad na uitvoering werk (per poel)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)		IMAG (Groene boek)	0,630	30,19	0,200	35%	2,11
	Bevestigen draad na uitvoering werk (per poel)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)		IMAG (Groene boek)	1,628	78,02	0,100	65%	5,07
	Tijdelijk onderbreken raster en oprollen (per poel)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)		IMAG (Groene boek)	0,378	18,12	0,200	35%	1,27

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2020 (beheerjaar 2021)

Natuur- of Landschapstype: L01 Groenblauwe landschapselementen

Beheertype: 01 Poel en klein historisch water (per stuk)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	Tijdelijk onderbreken raster en oprollen (per poel)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)		IMAG (Groene boek)	0,977	46,82	0,100	65%	3,04
Totaal kosten									179,19
Exploitatiesaldo									179,19

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**

Natuur- of Landschapstype: L01 Groenblauwe landschapselementen
Beheertype: 02 Houtwal en houtsingel (per ha)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
verwijderen ongew. vegetatie	Bestrijden ongew. houtsoorten houtwal/hakhoutbosje (ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	hoogte 1-2 meter, < 5% bedekking	IMAG (Groene boek)	2,100	100,64	0,200	100%	20,13
onderhouden/vervangen raster	jaarlijks aanvul. onderhoud raster houtwal (ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)		IMAG (Groene boek)	17,000	1.197,23	1,000	49%	586,64
Inboeten landschapselement	Inboeten 1000 stuks per ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 inboeten landschappelijke beplanting 1000 st/ha	houtwal en houtsingel (per ha)	IMAG (Groene boek)	20,000	2.362,50	0,040	100%	94,50
Maaien landschapselement	Maaien perceelsrand (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Maaien perceelstrand houtwal/houtsingel met bosmaaier	IMAG (Groene boek)	21,000	1.134,00	1,000	63%	714,42
Tijdelijk verwijderen raster	Tijdelijk opbreken raster en oprollen (per ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Landschappelijk bosje in open landschap	IMAG (Groene boek)	112,000	5.367,60	0,100	59%	316,69
	Tijdelijk opbreken raster en oprollen (per ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Landschappelijk bosje in open landschap	IMAG (Groene boek)	112,000	5.367,60	0,120	22%	141,70
Vellen/snoeien bomen-landschap	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 houtversnipperaar (A-054)	Onderhoud houtwal	IMAG (Groene boek)	118,000	11.982,90	0,100	75%	898,72
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 houtversnipperaar (A-054)	Onderhoud hoge houtwal, opruimen na eindkap 25 jaar	IMAG (Groene boek)	73,000	7.413,15	0,040	20%	59,31
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 houtversnipperaar (A-054)	Opruimen na eindkap, holle weg en graft	IMAG (Groene boek)	347,000	35.237,85	0,125	5%	220,24
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 houtversnipperaar (A-054)	Onderhoud hoge houtwal, opruimen na afzetten 7e en 14e jaar	IMAG (Groene boek)	210,000	21.325,50	0,080	20%	341,21
	Vellen, korten, uitdragen (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	Vellen, korten, uitdragen houtwal	IMAG (Groene boek)	147,000	8.445,15	0,100	75%	633,39
	Vellen, korten, uitdragen (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	Afzetten hoge houtwal 7e en 14e jaar	IMAG (Groene boek)	121,000	6.951,45	0,080	20%	111,22
	Vellen, korten, uitdragen (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	Vellen, korten en uitdragen, eindkap hoge houtwal	IMAG (Groene boek)	152,000	8.732,40	0,040	20%	69,86
	Vellen, korten, uitdragen (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	Eindkap holle weg en graft	IMAG (Groene boek)	168,000	9.651,60	0,125	5%	60,32

Totaal kosten

4.268,34

Exploitatiesaldo

4.268,34

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**

Natuur- of Landschapstype: L01 Groenblauwe landschapselementen
Beheertype: 03 Elzensingel (per 100 m)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
verwijderen ongew. vegetatie	Bestrijden ongew. houtsoorten elzensingel (per 100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	hoogte 1-2 meter, < 5% bedekking, elzensingel bedekking > 75 %	IMAG (Groene boek)	0,021	1,01	0,143	80%	0,12
	Bestrijden ongew. houtsoorten elzensingel (per 100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	hoogte 1-2 meter, < 5% bedekking, elzensingel bedekking 50-75%	IMAG (Groene boek)	0,015	0,72	0,143	15%	0,02
	Bestrijden ongew. houtsoorten elzensingel (per 100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	hoogte 1-2 meter, <5% bedekking, elzensingel bedekking 30-50%	IMAG (Groene boek)	0,009	0,43	0,143	5%	0,00
onderhouden/vervangen raster	jaarlijks aanvul. onderhoud raster elzensingel (100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	Elzensingel bedekking > 75 %	IMAG (Groene boek)	0,420	29,58	1,000	72%	21,30
	jaarlijks aanvul. onderhoud raster elzensingel (100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	Elzensingel bedekking 50 - 75 %	IMAG (Groene boek)	0,298	20,99	1,000	14%	2,94
	jaarlijks aanvul. onderhoud raster elzensingel (100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	Elzensingel bedekking 30 - 50 %	IMAG (Groene boek)	0,189	13,31	1,000	5%	0,67
Inboeten landschapselement	Inboeten 25 stuks per 100 m	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 inboeten landschappelijke beplanting 25 st/100 m	Elzensingel bedekking > 75%	IMAG (Groene boek)	1,900	112,21	0,048	80%	4,31
	Inboeten 18 stuks per 100 m	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 inboeten landschappelijke beplanting 18 st/100 m	Elzensingel bedekking 50 - 75 %	IMAG (Groene boek)	1,349	79,88	0,048	15%	0,58
	Inboeten 11 stuks per 100 m	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 inboeten landschappelijke beplanting 11 st/100 m	Elzensingel bedekking 30 - 50%	IMAG (Groene boek)	0,855	50,28	0,048	5%	0,12
Maaien landschapselement	Maaien perceelsrand (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	maaien perceelsrand elzensingel bedekking > 75 %	IMAG (Groene boek)	0,530	28,62	1,000	80%	22,90
	Maaien perceelsrand (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	maaien perceelsrand elzensingel bedekking 50 - 75 %	IMAG (Groene boek)	0,376	20,30	1,000	15%	3,05
	Maaien perceelsrand (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	maaien elzensingel bedekking 30 - 50%	IMAG (Groene boek)	0,239	12,91	1,000	5%	0,65

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**

Natuur- of Landschapstype: L01 Groenblauwe landschapselementen
Beheertype: 03 Elzensingel (per 100 m)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
Tijdelijk verwijderen raster	Tijdelijk opbreken raster en oprollen (per 100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Onderhoud Elzensingel bedekking > 75%	IMAG (Groene boek)	2,800	134,19	0,140	72%	13,53
	Tijdelijk opbreken raster en oprollen (per 100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Onderhoud elzensingel bedekking 50 - 75%	IMAG (Groene boek)	1,988	95,27	0,140	14%	1,87
	Tijdelijk opbreken raster en oprollen (per 100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Onderhoud elzensingel 30 - 50 %	IMAG (Groene boek)	1,260	60,39	0,140	5%	0,42
Vellen/snoeien bomen-landschap	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 houtversnipperaar (A-054)	met inzet houtversnipperaar - Elzensingel bedekking > 75%, opruimen snoeihout na eindkap	IMAG (Groene boek)	1,770	179,74	0,048	80%	6,90
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Elzensingel bedekking > 75%, opruimen na snoei 7e en 14e jaar	IMAG (Groene boek)	2,840	136,11	0,095	80%	10,34
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 houtversnipperaar (A-054)	met houtversnipperaar - Elzensingel bedekking 50-75%, opruimen takhout na eindkap	IMAG (Groene boek)	1,257	127,65	0,048	15%	0,92
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Elzensingel bedekking 50-75%, opruimen na snoei 7e en 14e jaar	IMAG (Groene boek)	2,016	96,62	0,095	15%	1,38
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 houtversnipperaar (A-054)	met houtversnipperaar - Elzensingel bedekking 30-50%, opruimen na eindkap	IMAG (Groene boek)	0,797	80,94	0,048	5%	0,19
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Elzensingel bedekking 30-50%, opruimen na snoei 7e en 14e jaar	IMAG (Groene boek)	1,278	61,25	0,095	5%	0,29
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	zonder houtversnipperaar - Elzensingel bedekking > 75%, opruimen snoeihout na eindkap	IMAG (Groene boek)	3,560	170,61	0,048	80%	6,55
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	zonder houtversnipperaar - Elzensingel bedekking 50-70 %, opruimen takken na eindkap	IMAG (Groene boek)	2,527	121,11	0,048	15%	0,87
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	zonder houtversnipperaar - Elzensingel bedekking 30-50 %, opruimen na eindkap	IMAG (Groene boek)	1,602	76,78	0,048	5%	0,18
	Vellen, snoeien, korten stamhout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	met motorzaag - elzensingel bedekking > 75%, eindkap stamhout	IMAG (Groene boek)	4,000	229,80	0,048	80%	8,82
	Vellen, snoeien, korten stamhout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	afzetten 75 stammen 6-10 cm elzensingel bedekking > 75% in 7e en 14e jaar	IMAG (Groene boek)	1,470	84,45	0,095	80%	6,42

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2020 (beheerjaar 2021)

Natuur- of Landschapstype: **L01 Groenblauwe landschapselementen**
 Beheertype: **03 Elzensingel (per 100 m)**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	Vellen, snoeien, korten stamhout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	met motorzaag - elzensingel bedekking 50 - 75%, eindkap stamhout	IMAG (Groene boek)	2,840	163,16	0,048	15%	1,17
	Vellen, snoeien, korten stamhout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	Afzetten 53 stammen 6-10 cm, elzensingel bedekking 50-75%	IMAG (Groene boek)	1,044	59,98	0,095	15%	0,85
	Vellen, snoeien, korten stamhout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	met motorzaag - Elzensingel bedekking 30 - 50%, eindkap stamhout	IMAG (Groene boek)	1,800	103,41	0,048	5%	0,25
	Vellen, snoeien, korten stamhout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	Afzetten 34 stammen 6-10 cm, elzensingel bedekking 30 - 50%	IMAG (Groene boek)	0,662	38,03	0,095	5%	0,18
	Vellen, snoeien, korten stamhout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	met handgereedschap - elzensingel > 75 %, eindkap stamhout	IMAG (Groene boek)	8,020	384,36	0,048	80%	14,76
	Vellen, snoeien, korten stamhout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	met handgereedschap - elzensingel bedekking 50 - 75 %, eindkap stamhout	IMAG (Groene boek)	5,694	272,88	0,048	15%	1,96
	Vellen, snoeien, korten stamhout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	met handgereedschap - elzenbedekking 30 - 50 %, eindkap stamhout	IMAG (Groene boek)	3,609	172,96	0,048	5%	0,42

Totaal kosten

134,92

Exploitatiesaldo

134,92

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2020 (beheerjaar 2021)

Natuur- of Landschapstype: **L01 Groenblauwe landschapselementen**
 Beheertype: **05 Knip- en scheerheg (per 100 m)**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden/vervangen raster	jaarlijks aanvul. onderhoud raster heg/haag (100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	praktijkervaring Zuid-Limburg	IMAG (Groene boek)	0,840	59,16	1,000	44%	26,03
	jaarlijks aanvul. onderhoud raster heg/haag (100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	praktijkervaring Zuid-Limburg	IMAG (Groene boek)	0,840	59,16	0,400	13%	3,08
Heg knippen (per 100 m)	Knippen heg met motorheggeschaar	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motor heggeschaar (A-077)	praktijkervaring Zuid-Limburg	IKL 2015	7,270	371,86	1,000	21%	78,09
	Knippen heg met trekker en mulcher/messenbalk	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 heggemaibalk aanbouw tractor	praktijkervaring Zuid-Limburg; jaarlijkse cyclus	IKL 2015	2,330	186,98	1,000	64%	119,67
	Knippen heg met trekker en mulcher/messenbalk	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 heggemaibalk aanbouw tractor	praktijkervaring Zuid-Limburg; 2-3 jaarlijkse cyclus	IKL 2015	4,730	379,58	0,400	15%	22,77
	Maaien voet heg	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	praktijkervaring Zuid-Limburg, 2-3 jaarlijkse cyclus	IKL 2015	0,260	14,04	1,000	21%	2,95
	Opruimen en naknippen heg	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	praktijkervaring Zuid-Limburg, 2-3 jaarlijkse cyclus	IKL 2015	1,290	61,82	0,400	15%	3,71
	Opruimen en naknippen heg	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	praktijkervaring Zuid-Limburg, 2-3 jaarlijkse cyclus	IKL 2015	1,290	61,82	1,000	85%	52,55
Totaal kosten									308,85
Exploitatiesaldo									308,85

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**

Natuur- of Landschapstype: L01 Groenblauwe landschapselementen
Beheertype: 06 Struweelhaag (per 100 m)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden/vervangen raster	jaarlijks aanvul. onderhoud raster heg/haag (100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	praktijkervaring Zuid-Limburg	IMAG (Groene boek)	0,840	59,16	1,000	87%	51,47
Landsch. struweelhaag afzetten	Afzetten struweelhaag en afvoeren takhout (per 100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 hydraulische graafmachine (A-225) 1 knipschaar aanbouw hydraulische graafmachine 1 vrachtwagen	praktijkervaring Maasheggengebied	IKL 2015	12,600	2.250,05	0,167	70%	263,03
	Afzetten struweelhaag en afvoeren takhout (per 100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 hydraulische graafmachine (A-225) 1 knipschaar aanbouw hydraulische graafmachine 1 vrachtwagen	praktijkervaring Maasheggengebied	IKL 2015	2,630	469,65	0,067	30%	9,44
Maaien landschapselement	Maaien perceelsrand (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	maaieren perceelsrand struweelhaag	IMAG (Groene boek)	1,050	56,70	1,000	100%	56,70
Tijdelijk verwijderen raster	Tijdelijk opbreken raster en oprollen (per 100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Onderhoud struweelhaag	IMAG (Groene boek)	5,600	268,38	0,067	26%	4,68
Totaal kosten									385,31
Exploitatiesaldo									385,31

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**

Natuur- of Landschapstype: L01 Groenblauwe landschapselementen

Beheertype: 07 Laan (per rij per 100 m)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden/vervangen raster	Aanvul. onderhoud raster laan na snoei (100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)		IMAG (Groene boek)	0,840	59,16	0,200	100%	11,83
inspecteren veiligheid	Visual Tree Assessment (VTA-controle per 100 m landsch.	1 medewerker hoog tarief (A-149)	Laanbeplanting	IMAG (Groene boek)	1,050	62,76	0,250	25%	3,92
	Visual Tree Assessment (VTA-controle per 100 m landsch.	1 medewerker hoog tarief (A-149)	Laanbeplanting	IMAG (Groene boek)	1,050	62,76	0,500	60%	18,83
Maaien landschapselement	Maaien berm laan (per 100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	Lichte begroeiing grassen en braam.	IMAG (Groene boek)	0,350	30,69	1,000	50%	15,34
Vellen/snoeien bomen-landschap	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 houtversnipperaar (A-054)	met inzet houtversnipperaar - versnipperen gesnoeide takken laan, stamdiameter 20-60 cm	IMAG (Groene boek)	2,180	221,38	0,200	25%	11,07
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 houtversnipperaar (A-054)	met inzet houtversnipperaar - versnipperen gesnoeide takken laan, stamdiameter > 60 cm	IMAG (groene boek)	3,060	310,74	0,200	60%	37,29
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	zonder houtversnipperaar - afvoeren gesnoeide takken laan, stamdiameter 20-60 cm	IMAG (Groene boek)	2,200	105,44	0,200	25%	5,27
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	zonder houtversnipperaar - afvoeren gesnoeide takken laan, stamdiameter > 60 cm	IMAG (Groene boek)	3,070	147,13	0,200	60%	17,66
	Snoeien landschap. laan (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Snoeien laan, gemiddelde stamdiameter < 20 cm	IMAG (Groene boek)	7,880	377,65	0,200	15%	11,33
	Snoeien landschap. laan (per 100 meter)	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 hoogwerker (A-012) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	met hoogwerker - onderhoudssnoei laan, diameter 20-60 cm, 1-5 takken	IMAG (Groene boek)	2,330	340,41	0,200	25%	17,02
	Snoeien landschap. laan (per 100 meter)	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 hoogwerker (A-012) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	met hoogwerker - snoei laan, gemiddelde stamdiameter > 60 cm, 6-10 takken	IMAG (Groene boek)	6,560	958,42	0,200	60%	115,01
	Snoeien landschap. laan (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	zonder hoogwerker - onderhoudssnoei laan, diameter 20-60 cm, 1-5 takken	IMAG (Groene boek)	4,670	268,29	0,200	25%	13,41
	Snoeien landschap. laan (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	zonder hoogwerker - snoei laan, gemiddelde diameter > 60 cm, 6 - 10 takken	IMAG (Groene boek)	13,130	754,32	0,200	60%	90,52

Totaal kosten

368,50

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2020 (beheerjaar 2021)

Natuur- of Landschapstype: L01 Groenblauwe landschapselementen

Beheertype: 07 Laan (per rij per 100 m)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
-----------	------------	-----------------------	---------------------------------	------------------	--------------------------	----------------------	---------------	-------------------	--------------------------

Exploitatiesaldo

368,50

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**

Natuur- of Landschapstype: L01 Groenblauwe landschapselementen
Beheertype: 08 Knotboom (per stuk)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden/vervangen raster	Aanvul. onderhoud raster knotboom na snoei (stuk)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)		RBON	0,020	1,41	0,250	30%	0,11
Knotten landschap	Knotten per stuk (incl. 5% transporttijd), stamdiam. < 20 cm	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag licht	Knotboom stamdiameter < 20 cm; gemiddeld 10 telgen per knot	RBON 1997	0,180	9,83	0,250	30%	0,74
	Knotten per stuk (incl. 5% transporttijd), stamdiam. 20-60 cm	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag licht	Knotboom stamdiameter 20-60 cm, gemiddeld 30 telgen per knot	RBON 1997	0,530	28,94	0,250	60%	4,34
	Knotten per stuk (incl. 5% transporttijd), stamdiam. > 60 cm	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag licht	Knotboom stamdiameter > 60 cm, gemiddeld 40 telgen per knot	RBON 1997	0,700	38,22	0,250	10%	0,96
	Opruimen en verwerken knothout	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 houtversnipperaar (A-054)	Knotboom stamdiameter < 20 cm, gemiddeld 10 telgen per knot	RBON 1997	0,160	16,25	0,250	30%	1,22
	Opruimen en verwerken knothout	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 houtversnipperaar (A-054)	Knotboom stamdiameter 20 - 60 cm, gemiddeld 30 telgen per knot	RBON 1997	0,470	47,73	0,250	70%	8,35
Totaal kosten									15,71
Exploitatiesaldo									15,71

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2020 (beheerjaar 2021)

Natuur- of Landschapstype: **L01 Groenblauwe landschapselementen**
 Beheertype: **09 Hoogstamboomgaard (per ha)**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
Onderhouden boomgaard	Afvoeren boomgaard snoeihout (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Gemiddeld 100 hoogstambomen per hectare	RBON/PSAN	21,000	1.006,43	0,500	100%	503,21
	Onderhouden boomkorven boomgaard (per ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129) 1 handgereedschap (A-064)	Gemiddeld 100 hoogstambomen per hectare	RBON/PSAN	0,500	35,21	0,500	10%	1,76
	Snoeien hoogstamboomgaard (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Gemiddeld 100 hoogstambomen per hectare	RBON/PSAN	78,750	3.774,09	0,500	100%	1.887,05
Totaal kosten									2.392,02
Exploitatiesaldo									2.392,02

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**

Natuur- of Landschapstype: L01 Groenblauwe landschapselementen

Beheertype: 16 Bossingel (per ha)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
verwijderen ongew. vegetatie	Bestrijden ongew. houtsoorten landsch. bosje (per ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	hoogte 1-2 meter, bedekking < 5%	IMAG (Groene boek)	2,000	95,85	0,200	100%	19,17
onderhouden/vervangen raster	jaarlijks aanvul. onderhoud raster landsch. bosje (ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	landschappelijk bosje in open landschap	IMAG (Groene boek)	17,000	1.197,23	1,000	50%	598,61
Inboeten landschapselement	Inboeten 1000 stuks per ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 inboeten landschappelijke beplanting 1000 st/ha	houtwal en houtsingel (per ha)	IMAG (Groene boek)	20,000	2.362,50	0,040	100%	94,50
Maaien landschapselement	Maaien perceelsrand (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Maaien perceelstrand houtwal/houtsingel met bosmaaier	IMAG (Groene boek)	21,000	1.134,00	1,000	50%	567,00
Tijdelijk verwijderen raster	Tijdelijk opbreken raster en oprollen (per ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Landschappelijk bosje in open landschap	IMAG (Groene boek)	112,000	5.367,60	0,067	78%	280,51
Vellen/snoeien bomen-landschap	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 houtversnipperaar (A-054)	opruimen na velling/dunning in landschappelijk bosje	IMAG (Groene boek)	24,000	2.437,20	0,067	20%	32,66
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 houtversnipperaar (A-054)	Opruimen en verwijderen hout na snoei overhangende takken	IMAG (Groene boek)	67,000	6.803,85	0,067	100%	455,86
	Snoeien overhangende takken (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 houtversnipperaar (A-054)	Klein landschappelijk bosje, snoeien overhangende takken	IMAG (Groene boek)	13,000	1.320,15	0,067	100%	88,45
	Vellen, korten, uitdragen (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075) 1 handgereedschap (A-064)	vellen, snoeien, korten, stapelen landschappelijk bosje	IMAG (Groene boek)	47,000	2.721,30	0,067	20%	36,47

Totaal kosten

2.173,23

Exploitatiesaldo

2.173,23

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: L02 Historische gebouwen en omgeving
Beheertype: 01 Fortterrein

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	2,5 hectare per stuw, bediening vaker.	Alterra 2014	1,780	84,51	1,000	30%	25,35
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maai-opraapc. rupsbanden (A-241)	nat (of hellend) terrein, afstand perceel - depot 50 m, 150 m3 maaisel/ha	Normenboek NBL	8,460	2.264,53	1,500	5%	169,84
	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaisel grasland" 150m3/ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	408,10	1,500	35%	214,25
	maaisel afvoeren en composteren 4 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 4 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,414	275,11	1,500	40%	165,06
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	opslag 1-of meerstammig, hoogte >1 m, stobdiam.>1 cm; 0-5% bedekking	Normenboek NBL	3,000	162,00	0,333	50%	26,97
	afvoeren ongew. vegetatie	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	Afvoeren naar een "composthoop" in een aangrenzend natuurterrein	Ervaring TBO's	0,800	55,98	0,333	50%	9,32
	kruidskrub/distels maaien (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Norm genomen van afzetten opslag met bosmaaier; bedekking 0-5%	Normenboek NBL	3,000	162,00	1,000	30%	48,60
snoeien	snoeien laanbomen/solitair	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 hoogwerker (A-012) 2 motorzaag middelzwaar (A-075)	10-25 m hoog; 16-20 takken/stam; 10 bomen per ha op deze manier	Normenboek NBL	4,300	875,27	0,250	10%	21,88
	snoeien heggen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motor heggeschaar (A-077)	51.42.65 normale groei (freq.2); haag 40 cm breed en 1m hoog	Het Groene Boek	49,260	2.519,65	0,500	10%	125,98
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat/afschr. molen per 50 hectare	Over een groter terrein eventueel water op kunnen zetten	Ervaring TBO's	0,350	47,09	1,000	100%	47,09
onderhouden watergangen	uitmaaien watergang 100 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaien	Normenboek NBL	0,460	47,68	1,200	100%	57,21
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0,9 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,700	82,58	1,200	100%	99,10
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 30m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,150	17,51	1,000	100%	17,51

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2020 (beheerjaar 2021)

Natuur- of Landschapstype: L02 Historische gebouwen en omgeving

Beheertype: 01 Fortterrein

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
Totaal kosten									1.028,17
Opbrengsten	Activiteit						Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie,verkoop houtsnippers						0	30%	1,24
Totaal opbrengsten									1,24
Exploitatiesaldo									1.026,93

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2020 (beheerjaar 2021)

Natuur- of Landschapstype: **L02 Historische gebouwen en omgeving**
 Beheertype: **02 Historisch bouwwerk en erf (prijs per m2)**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.	
onderhouden/vervangen	onderhoud/vervangen historisch erfgoed	1	Onderhoud historisch bouwwerk	Onderhoud Historisch bouwwerk	SBB	0,000	47,46	1,000	100%	47,46
Totaal kosten									47,46	
Exploitatiesaldo									47,46	

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: L02 Historische gebouwen en omgeving
Beheertype: 03 Historische tuin

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
bewerken/inrichten terrein	slepen/rollen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 weidesleep (SBB)	wel droog en vlak maar perceelsgrootte 50 x 50 m, rijsnelheid 6 km/u., werkbreedte 2	Ervaring TBO's	1,300	89,41	1,000	50%	44,70
bekalken/bemesten	bemesten (incl. aankoop mest)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 kunstmeststrooier (SBB) 1 aankoop stikstofkunstmest	strooien 250 kg/ha van 0,5 u/ha; toeslag voor laden en lossen in depot en verdelen over de objecten.	Ervaring TBO's	2,500	179,25	1,000	50%	89,63
zaaien/planten	lossen, inkuilen en laden plantsoen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	1000 st 2-3 jr bosplantsoen; als rekenvoorbeeld; inkuilen naar soort op centrale kuilplaats	Normenboek NBL	1,000	47,93	0,200	50%	4,79
	planten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Kapvlakte, geen terreinvoorbereiding of bodembewerking, > 50% bedekt met tak-en tophout, geen grasz.	Normenboek NBL	22,000	1.054,35	0,200	50%	105,44
	Aankoop plantsoen wal/singel/s	1 Aankoop plantsoen wal/singel/s	gerekend 1000 stuks Quercus robur 60-100, w, 11, autochtoon	SBB	0,000	1.404,00	0,200	50%	140,40
maaieren, afvoeren/oogsten gew	maaieren/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaisel grasland" 150m3/ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	408,10	6,000	50%	1.224,29
	maaisel afvoeren en composteren 2 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 2 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,207	137,55	6,000	50%	412,66
verwijderen ongew. vegetatie	schoffelen/frezen/harken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	51.42.02.bb; middelzware grond; sierplantsoen (geen bodembedekkende heesters/botanische rozen)	Het Groene Boek	73,500	3.522,49	1,000	50%	1.761,24
snoeien	snoeien overhangende takken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	met (motor)stokzaag langs bosranden en exploitatiewegen	Ervaring TBO's	12,000	575,10	0,500	50%	143,78
	snoeien laanbomen/solitair	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 hoogwerker (A-012) 2 motorzaag middelzwaar (A-075)	10-25 m hoog; 16-20 takken/stam; 10 bomen per ha op deze manier	Normenboek NBL	4,300	875,27	0,200	50%	87,53
	snoeien heggen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motor heggeschaar (A-077)	51.42.65 normale groei (freq.2); haag 40 cm breed en 1m hoog	Het Groene Boek	49,260	2.519,65	2,000	5%	251,96

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**

Natuur- of Landschapstype: L02 Historische gebouwen en omgeving

Beheertype: 03 Historische tuin

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	verzamelen gesnoeid hout	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	laden en afvoeren snoeihout van dijk- en wegbeplantingen (van totaal ca 100 stuks bomen)	Normenboek NBL	1,540	107,76	0,500	50%	26,94
onderhouden/vervangen raster	onderhouden hekwerken/tuinafscheidings	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. historisch hekwerk	bedrag voor onderhoud/vernieuwen ijzeren/houten hekken of opnieuw voegen tuinmuren etc	Ervaring TBO's	3,000	512,61	1,000	100%	512,61
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. bruggen historische tuin	door extra versieringen/fraai uiterlijk/historische waarde/bouwmaterialen extra bewerkelijk	Ervaring TBO's	4,000	1.247,85	1,000	100%	1.247,85
onderhouden watergangen	uitmaaien watergang 100 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaien	Normenboek NBL	0,460	47,68	1,200	100%	57,21
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0,9 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,700	82,58	1,200	100%	99,10
inspecteren veiligheid	Visual Tree Assessment (VTA-controle) per hectare	1 medewerker hoog tarief (A-149)	25 bomen per uur; totaal 12 bomen	Unie van bosgroepen	0,320	19,13	0,500	40%	3,83
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/- kade 30m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,150	17,51	1,000	100%	17,51
Totaal kosten									6.231,46
Exploitatiesaldo									6.231,46

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**

Natuur- of Landschapstype: L03 Aardwerken
Beheertype: 01 Aardwerk en groeve

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
bewerken/inrichten terrein	zoden leggen in (erosie)gaten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Lokaal de zoden steken	Ervaring TBO's	5,000	239,63	1,000	10%	23,96
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maai-oprapc. rupsbanden (A-241)	nat (of hellend) terrein, afstand perceel - depot 50 m, 150 m3 maaisel/ha	Normenboek NBL	8,460	2.264,53	1,000	40%	905,81
	maaisel afvoeren en composteren 5 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 5 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,518	343,94	1,000	40%	137,58
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	opslag 1-of meerstammig, hoogte >1 m, stobdiam.>1 cm; 5-25% bedekking	Normenboek NBL	5,000	270,00	0,200	59%	31,86
	afsteken/vrijmaken profielwand	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Geen gevaarlijke hoogte, geen zware bomen erop, materiaal mag onderin blijven liggen	Ervaring TBO's	20,000	958,50	0,100	50%	47,93
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 30m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,150	17,51	1,000	90%	15,75
Totaal kosten									1.162,89
Exploitatiesaldo									1.162,89

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2020 (beheerjaar 2021)

Natuur- of Landschapstype: **N01 Grootschalige, dynamische natuur**

Beheertype: **01 Zee en wad**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
uitv. sanitaire maatregelen	ruimen dode vogels/dieren oa ivm botulisme	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 kosten vuilniszak en destructievat	ruimen van watervogels	Alterra 2015	0,007	0,52	1,000	100%	0,52
Totaal kosten									0,52
Exploitatiesaldo									0,52

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**

Natuur- of Landschapstype: N01 Grootschalige, dynamische natuur

Beheertype: 02 Duin- en kwelderlandschap

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaisel grasland" 150m3/ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	408,10	1,000	5%	20,40
	maaisel afvoeren en composteren 4 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 4 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,414	275,11	1,000	5%	13,76
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zorg (gemiddelde graasdruk) 1 kosten hoefsmid (gemiddelde graasdruk)	op basis van enquete	Alterra 2016	0,770	53,75	1,000	50%	26,87
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening t.b.v. vee	op basis van enquete	Alterra 2016	0,010	22,43	1,000	50%	11,22
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 25m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 25 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,050	5,28	1,000	37%	1,95
	onderhouden veeraster 25m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 25 m	handmatig onderhoud veeraster - slechte bereikbaarheid; onderhoud per jaar.	Alterra 2016/7	0,140	9,59	1,000	13%	1,25
	plaatsen veeraster 25 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 25 m	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	0,365	122,16	0,067	50%	4,09
	verwijderen veeraster 25 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midgraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,119	15,46	0,067	37%	0,38
	verwijderen veeraster 25 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 Voorlader 1 vork voor voorlader	raster handmatig losmaken/oprollen, en palen trekken met tractor en voorlader	Alterra 2018	0,259	32,11	0,067	13%	0,28
	verwijderen veeraster 25 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 25 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, storkosten	Alterra 2016/7	0,032	6,18	0,067	50%	0,21

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2020 (beheerjaar 2021)

Natuur- of Landschapstype: **N01 Grootschalige, dynamische natuur**

Beheertype: **02 Duin- en kwelderlandschap**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 5m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Nornenboek NBL	0,025	2,92	1,000	100%	2,92
Totaal kosten									83,33
Exploitatiesaldo									83,33

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N01 Grootschalige, dynamische natuur
Beheertype: 03 Rivier- en moeraslandschap

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
maaieren zonder afvoer	maaieren/klepelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 1-assige trekker (A-223)	Overhoekjes maaieren met 1- assige trekker in nat gebied.	Alterra 2014	10,400	648,18	1,000	1%	6,48
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zorg (gemiddelde graasdruk) 1 kosten hoefsmit (gemiddelde graasdruk)	op basis van enquete	Alterra 2016	0,770	53,75	1,000	80%	43,00
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening t.b.v. vee	op basis van enquete	Alterra 2016	0,010	22,43	1,000	80%	17,95
verwijderen ongew. vegetatie	kruidkruis/distels maaieren (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Norm genomen van afzetten opslag met bosmaaier; bedekking 0-5%	Normenboek NBL	3,000	162,00	1,000	10%	16,20
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 100 m ¹ /ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 100 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,210	21,58	1,000	60%	12,95
	onderhouden veeraster 100 m ¹ /ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 100 m	handmatig onderhoud raster - slechte bereikbaarheid ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,560	38,36	1,000	20%	7,67
	plaatsen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 100 m	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	1,460	488,64	0,067	80%	26,19
verwijderen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,474	61,57	0,067	60%	2,48	
verwijderen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 Voorlader 1 vork voor voorlader	raster handmatig losmaken/oprollen, en palen trekken met tractor en voorlader	Alterra 2018	1,035	128,31	0,067	20%	1,72	
verwijderen veeraster 100 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 100 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016/7	0,126	24,45	0,067	80%	1,31	
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 5m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,025	2,92	1,000	100%	2,92

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2020 (beheerjaar 2021)

Natuur- of Landschapstype: N01 Grootschalige, dynamische natuur**Beheertype: 03 Rivier- en moeraslandschap**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
uitv. sanitaire maatregelen	ruimen dode vogels/dieren oa ivm botulisme	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 kosten vuilniszak en destructievat	ruimen van watervogels	Alterra 2015	0,007	0,52	1,000	100%	0,52
Totaal kosten									139,38
Exploitatiesaldo									139,38

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N01 Grootschalige, dynamische natuur
Beheertype: 04 Zand- en kalklandschap

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zorg (lage graasdruk) 1 kosten hoefsmid (lage graasdruk)	op basis van enquête	Alterra 2016	0,620	38,03	1,000	100%	38,03
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening t.b.v. vee	op basis van enquête	Alterra 2016	0,010	22,43	1,000	100%	22,43
reduceren stamtal, geen oogst	ringen (5 tot 50 bomen per ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	2 zaagsnedes door het cambium rondom de wortelaanzet	Alterra 2014	0,340	19,53	0,100	20%	0,39
verwijderen ongew. vegetatie	prunus/exoten rooien/steken (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	rooien/steken Prunus met prunusrooier; hoogte 1-2 m; 0-5% bedekking; <500 st/ha	Normenboek NBL	2,000	95,85	0,200	100%	19,17
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 25m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 25 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,050	5,28	1,000	75%	3,96
	onderhouden veeraster 25m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 25 m	handmatig onderhoud veeraster - slechte bereikbaarheid; onderhoud per jaar.	Alterra 2016/7	0,140	9,59	1,000	25%	2,40
	plaatsen veeraster 25 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 25 m	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	0,365	122,16	0,067	100%	8,18
	verwijderen veeraster 25 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,119	15,46	0,067	75%	0,78
	verwijderen veeraster 25 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 Voorlader 1 vork voor voorlader	raster handmatig losmaken/oprollen, en palen trekken met tractor en voorlader	Alterra 2018	0,259	32,11	0,067	25%	0,54
	verwijderen veeraster 25 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 25 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, storkosten	Alterra 2016/7	0,032	6,18	0,067	100%	0,41
inspecteren veiligheid	Visual Tree Assessment (VTA-controle) per hectare	1 medewerker hoog tarief (A-149)	25 bomen per uur; totaal 12 bomen	Unie van bosgroepen	0,320	19,13	0,500	40%	3,83

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2020 (beheerjaar 2021)

Natuur- of Landschapstype: N01 Grootschalige, dynamische natuur**Beheertype: 04 Zand- en kalklandschap**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 5m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Nornenboek NBL	0,025	2,92	1,000	100%	2,92
Totaal kosten									103,04
Exploitatiesaldo									103,04

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheerVoor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)****Natuur- of Landschapstype: N02 Rivieren****Beheertype: 01 Rivier**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuw drempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	50 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,040	1,90	1,000	10%	0,19
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	relatief veel terrein achter de stuw waardoor kosten laag zijn	Ervaring TBO's	0,350	16,77	1,000	10%	1,68
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 5m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,025	2,92	1,000	100%	2,92
uitv. sanitaire maatregelen	ruimen dode vogels/dieren oa ivm botulisme	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 kosten vuilniszak en destructievat	ruimen van watervogels	Alterra 2015	0,007	0,52	1,000	100%	0,52
Totaal kosten									5,30
Exploitatiesaldo									5,30

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**

Natuur- of Landschapstype: N03 Beken en bronnen

Beheertype: 01 Beek en bron

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	50 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,040	1,90	1,000	50%	0,95
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	opslag 1-of meerstammig, hoogte >1 m, stobdiam.>1 cm; 0-5% bedekking	Normenboek NBL	3,000	162,00	0,500	50%	40,50
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	relatief veel terrein achter de stuw waardoor kosten laag zijn	Ervaring TBO's	0,350	16,77	1,000	100%	16,77
onderhouden watergangen	uitmaaien met maaiboot	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maaiboot (Groenwerk)	pag.618; omrekening volgens 'samenvoegen activiteiten.xls' tabblad 'maaiboot'	Groenwerk	0,556	49,79	1,200	50%	29,87
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 30m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,150	17,51	1,000	100%	17,51
Totaal kosten									105,60
Exploitatiesaldo									105,60

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**

Natuur- of Landschapstype: N04 Stilstaande wateren

Beheertype: 01 Kranswierwater

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	50 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,040	1,90	1,000	10%	0,19
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maai-opraapc. rupsbanden (A-241)	nat (of hellend) terrein, afstand perceel - depot 50 m, 150 m3 maaisel/ha	Normenboek NBL	8,460	2.264,53	0,200	2%	9,06
	maaisel afvoeren en composteren 4 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 4 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,414	275,11	0,200	2%	1,10
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat/afschr. molen per 50 hectare	Over een groter terrein eventueel water op kunnen zetten	Ervaring TBO's	0,350	47,09	1,000	100%	47,09
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 5m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,025	2,92	1,000	100%	2,92
uitv. sanitaire maatregelen	ruimen dode vogels/dieren oa ivm botulisme	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 kosten vuilniszak en destructievat	ruimen van watervogels	Alterra 2015	0,007	0,52	1,000	100%	0,52
Totaal kosten									60,87
Exploitatiesaldo									60,87

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**

Natuur- of Landschapstype: N04 Stilstaande wateren

Beheertype: 02 Zoete plas

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	50 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,040	1,90	1,000	33%	0,63
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maai-opraapc. rupsbanden (A-241)	nat (of hellend) terrein, afstand perceel - depot 50 m, 150 m3 maaisel/ha	Normenboek NBL	8,460	2.264,53	0,200	2%	9,06
	maaisel afvoeren en composteren 4 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 4 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,414	275,11	0,200	2%	1,10
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat/afschr. molen per 50 hectare	Over een groter terrein eventueel water op kunnen zetten	Ervaring TBO's	0,350	47,09	1,000	100%	47,09
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 5m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,025	2,92	1,000	100%	2,92
uitv. sanitaire maatregelen	ruimen dode vogels/dieren oa ivm botulisme	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 kosten vuilniszak en destructievat	ruimen van watervogels	Alterra 2015	0,007	0,52	1,000	100%	0,52
Totaal kosten									61,31
Exploitatiesaldo									61,31

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**

Natuur- of Landschapstype: N04 Stilstaande wateren

Beheertype: 03 Brak water

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	50 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,040	1,90	1,000	33%	0,63
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maai-opraapc. rupsbanden (A-241)	nat (of hellend) terrein, afstand perceel - depot 50 m, 150 m3 maaisel/ha	Normenboek NBL	8,460	2.264,53	0,200	5%	22,65
	maaisel afvoeren en composteren 4 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 4 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,414	275,11	0,200	5%	2,75
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat/afschr. molen per 50 hectare	Over een groter terrein eventueel water op kunnen zetten	Ervaring TBO's	0,350	47,09	1,000	100%	47,09
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 5m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,025	2,92	1,000	100%	2,92
uitv. sanitaire maatregelen	ruimen dode vogels/dieren oa ivm botulisme	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 kosten vuilniszak en destructievat	ruimen van watervogels	Alterra 2015	0,007	0,52	1,000	100%	0,52
Totaal kosten									76,54
Exploitatiesaldo									76,54

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2020 (beheerjaar 2021)

Natuur- of Landschapstype: **N04 Stilstaande wateren**

Beheertype: **04 Afgesloten zeearm**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
uitv. sanitaire maatregelen	ruimen dode vogels/dieren oa ivm botulisme	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 kosten vuilniszak en destructievat	ruimen van watervogels	Alterra 2015	0,007	0,52	1,000	100%	0,52
Totaal kosten									0,52
Exploitatiesaldo									0,52

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**

Natuur- of Landschapstype: N05 Moerassen
Beheertype: 01 Moeras [OUD]

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	10 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,220	10,44	1,000	70%	7,31
bewerken/inrichten terrein	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 greppelfrees (A-024)	bestaande greppel uifrezen, 750 m per ha	Het Groene Boek IMAG	1,500	108,34	0,500	50%	27,08
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 Rupsmaaier binder voor riet	dichte rietvegetatie, los verwerkt en gestort, 70 m3 maaisel/ha	Alterra 2018	6,080	1.012,32	0,100	50%	50,62
	maaien/oprapen gecombineerd	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 Rupsmaaier binder voor riet	dichte rietvegetatie, los verwerkt en gestort, 70 m3 maaisel/ha	Alterra 2018	6,080	1.012,32	0,333	50%	168,55
	maaisel afvoeren en composteren 8 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 boot (SBB) 1 Inname vers maaisel 8 ton	op basis van notitie kosten bulken 2002 (nw. berekening 2014); vrachtwagen vervangen door boot	Alterra 2014	0,829	514,51	0,100	50%	25,73
	maaisel afvoeren en composteren 8 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 boot (SBB) 1 Inname vers maaisel 8 ton	op basis van notitie kosten bulken 2002 (nw. berekening 2014); vrachtwagen vervangen door boot	Alterra 2014	0,829	514,51	0,333	50%	85,67
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	opslag 1-of meerstammig, hoogte >1 m, stobdiam.>1 cm; 25-50% bedekking	Normenboek NBL	10,000	540,00	0,200	40%	43,20
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat/afschr. molen + stuw per 20 hectare	molen/pomp en stuw nodig om relatief klein terrein op het juiste waterpeil te houden	Alterra 2014	0,040	87,88	1,000	100%	87,88
onderhouden watergangen	slootmaaisel afvoeren en composteren 1,2 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,930	109,72	0,450	50%	24,69
	uitmaaien watergang 100 m1/ha (nat kwetsbaar terrein)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 midgraafmachine 1 aanbouw maaikorf (A-043)	uitmaaien sloten in nat en kwetsbaar terrein met midgraafmachine en maaikorf	Alterra 2018	0,340	36,54	0,450	50%	8,22
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 10m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,050	5,84	1,000	100%	5,84
uitv. sanitaire maatregelen	ruimen dode vogels/dieren oa ivm botulisme	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 kosten vuilniszak en destructievat	ruimen van watervogels	Alterra 2015	0,007	0,52	1,000	100%	0,52
Totaal kosten									535,30

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2020 (beheerjaar 2021)

Natuur- of Landschapstype: N05 Moerassen

Beheertype: 01 Moeras [OUD]

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
-----------	------------	-----------------------	---------------------------------	------------------	--------------------------	----------------------	---------------	-------------------	--------------------------

Exploitatiesaldo

535,30

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N05 Moerassen
Beheertype: 02 Gemaaid rietland (met ingebruikgeving)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	10 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,220	10,44	1,000	100%	10,44
bewerken/inrichten terrein	frezen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 1-assige trekker (A-223) 1 frees t.b.v. 1-assige trekker (A-120)	werkdiepte 5-10, zonder zode, oppervlakte <0,10 ha	Normenboek NBL	20,000	1.383,00	0,067	90%	83,39
	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	bestaande greppels op diepte brengen; grond zijdelings uitstrooien; 50 m per ha	Het Groene Boek IMAG	2,577	123,50	1,000	30%	37,05
maaieren, afvoeren/oogsten gew	maaieren/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 1-assige trekker met rietmaaier (A-013)	Nieuwe norm Alterra: Riet maaieren. Opvolgende nieuwe beheeractiviteit "sloeken en bossen"	Alterra 2014	3,740	231,69	1,000	30%	69,51
	sloeken en bossen	1 medewerker laag tarief (A-86)	Verzamelen van rietbosjes, 2500 bosjes per hectare.	Alterra 2014	5,420	257,31	1,000	30%	77,19
	sloeken en bossen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 1-assige trekker (A-223) 1 dwars-/snelhooier t.b.v. 1 assige trekker	Sloeken van riet, van 2500 bosjes per hectare naar 125 veldbossen.	Alterra 2014	24,260	1.597,52	1,000	30%	479,26
	sloeken en bossen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 1-assige trekker (A-223) 1 slee riettransport 1-assige trekker	Transporteren riet naar losplaats, 125 veldbossen per hectare.	Alterra 2014	2,660	171,17	1,000	30%	51,35
	maaisel afvoeren en composteren 2 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 2 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,207	137,55	1,000	30%	41,27
verwijderen ongew. vegetatie	rooien/uitpennen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	uitpennen met kettingzaag, 20 stuks per ha per keer, incl lopend afvoeren over 50 m	WenR 2020	0,330	18,96	0,330	80%	5,01
	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	afzetten opslag slootranden, 23 stuks per ha per keer, normtijd incl lopend afvoeren over 50 m	WenR 2020	0,330	17,82	0,330	80%	4,70
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat/afschr. molen + stuw per 20 hectare	molen/pomp en stuw nodig om relatief klein terrein op het juiste waterpeil te houden	Alterra 2014	0,040	87,88	1,000	30%	26,36
onderhouden watergangen	slootmaaisel afvoeren en composteren 1,2 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,930	109,72	0,450	100%	49,37

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**

Natuur- of Landschapstype: N05 Moerassen
Beheertype: 02 Gemaaid rietland (met ingebruikgeving)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	uitmaaieren watergang 100 m1/ha (nat kwetsbaar terrein)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 midgraafmachine 1 aanbouw maaikorf (A-043)	uitmaaieren sloten in nat en kwetsbaar terrein met midi-graafmachine en maaikorf	Alterra 2018	0,340	36,54	0,450	100%	16,44
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 10m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,050	5,84	1,000	100%	5,84
Totaal kosten									957,19

Opbrengsten	Activiteit	Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie,bossen riet (46 cm) 350 stuks	1	30%	255,43
	via ingebruikgeving,bossen riet (46 cm) 350 stuks	1	60%	9,49
Totaal opbrengsten				264,92

Exploitatiesaldo **692,27**

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N05 Moerassen
Beheertype: 03 Veenmoeras [NIEUW]

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	10 hectare per stuw/molen, bediening vaker.	Alterra 2014	0,450	21,36	1,000	90%	19,23
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 1-assige trekker met rietmaaier (A-013)	winter: maaien en binden riet met 1-assige trekker in moeras	Alterra 2017	3,850	238,51	1,000	18%	42,93
	maaien/snijden	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 lage trekker, 35 - 45 kW 1 slee riettransport 1-assige trekker	transport rietbossen op perceel (2000 bosjes/ha)	Alterra 2017	3,890	637,18	1,000	23%	146,55
	maaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86)	verzamelen rietbosjes voor transport (2000 bosjes/ha)	Alterra 2017	3,920	186,10	1,000	23%	42,80
	maaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 lage trekker, 35 - 45 kW 1 maabalk 230 cm	maaien en binden riet met Carraro-trekker in niet-gecultiveerd moeras	Alterra 2017	2,640	189,68	1,000	5%	9,48
	maaien/snijden	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 Rupsmaaier binder voor riet	winter: maaien en binden met rupsbinder in moeras (dichte vegetatie, los gestort)	Alterra 2017	6,080	1.012,32	1,000	5%	50,62
	maaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 1-assige trekker met rietmaaier (A-013) 1 Vork / schuif	maaien en opduwen niet-gecultiveerd riet met 1-assige trekker (zeer moeilijke omstandigheden)	Alterra 2017	13,800	878,72	1,000	5%	43,94
	maaisel afvoeren en composteren 8 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 boot (SBB) 1 Inname vers maaisel 8 ton	op basis van notitie kosten bulken 2002 (nw. berekening 2014); vrachtwagen vervangen door boot	Alterra 2014	0,829	514,51	1,000	33%	169,79
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	afzetten opslag veenmoeras met kettingzaag, 389 stuks per keer, incl lopend afvoeren over 50 m	WenR 2020	8,330	478,56	0,200	40%	38,28
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat/afschr. molen + stuw per 20 hectare	molen/pomp en stuw nodig om relatief klein terrein op het juiste waterpeil te houden	Alterra 2014	0,040	87,88	1,000	90%	79,09
onderhouden watergangen	slootmaaisel afvoeren en composteren 1,2 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,930	109,72	0,500	45%	24,69
	uitmaaien watergang 100 m1/ha (nat kwetsbaar terrein)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine 1 aanbouw maaikorf (A-043)	uitmaaien sloten in nat en kwetsbaar terrein met midigraafmachine en maaikorf	Alterra 2018	0,340	36,54	0,500	45%	8,22

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**

Natuur- of Landschapstype: N05 Moerassen
Beheertype: 03 Veenmoeras [NIEUW]

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 10m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,050	5,84	1,000	100%	5,84
uitv. sanitaire maatregelen	ruimen dode vogels/dieren oa ivm botulisme	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 kosten vuilniszak en destructievat	ruimen van watervogels	Alterra 2015	0,007	0,52	1,000	100%	0,52
Totaal kosten									681,98
Exploitatiesaldo									681,98

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N05 Moerassen
Beheertype: 04 Dynamisch moeras [NIEUW]

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	10 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,220	10,44	1,000	35%	3,66
verwijderen toplaag	plaggen en plagsel naar (tijd.)depot brengen	3 medewerker laag tarief (A-86) 2 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 2 dumper (A-082) 1 hydraulische graafmachine (A-225)	kleinschalig plaggen, 1000 m3/ha, en tijdelijk depot op 500 meter	Alterra 2016	18,800	5.623,08	0,040	50%	112,46
	chopperen en maaisel naar (tijd.)depot brengen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 choppermachine 18 m3 (A-136)	hoge opbrengst van 400m3/ha; depotaafstand 750 m; wageninhoud 18 m3; transport over zandwegen	Normenboek NBL	10,400	1.485,12	0,040	50%	29,70
	plagsel afvoeren naar centraal depot in moeras	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 dumper (A-082)	incl. laden, afstand tot depot <20 km (prijs per m3/km omgerekend)	Normenboek NBL	1,500	134,33	0,040	50%	2,69
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/snijden	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 Rupsmaaier binder voor riet	winter: maaien en binden met rupsbinder in moeras (dichte vegetatie, los gestort)	Alterra 2017	6,080	1.012,32	0,333	20%	67,42
	maaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 1-assige trekker met rietmaaier (A-013) 1 Vork / schuif	maaien en opduwen niet-gecultiveerd riet met 1-assige trekker (zeer moeilijke omstandigheden)	Alterra 2017	13,800	878,72	1,000	1%	8,79
	maaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 1-assige trekker met rietmaaier (A-013)	winter: maaien en binden riet met 1-assige trekker in moeras	Alterra 2017	3,850	238,51	0,333	12%	9,53
	maaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86)	verzamelen rietbosjes voor transport (2000 bosjes/ha)	Alterra 2017	3,920	186,10	0,333	12%	7,44
	maaien/snijden	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 lage trekker, 35 - 45 kW 1 slee riettransport 1-assige trekker	transport rietbossen op perceel (2000 bosjes/ha)	Alterra 2017	3,890	637,18	0,333	12%	25,46
	maaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86)	verzamelen rietbosjes voor transport (2000 bosjes/ha)	Alterra 2017	3,920	186,10	1,000	1%	1,86
	maaien/snijden	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 lage trekker, 35 - 45 kW 1 slee riettransport 1-assige trekker	transport rietbossen op perceel (2000 bosjes/ha)	Alterra 2017	3,890	637,18	1,000	1%	6,37
	maaisel afvoeren en composteren 8 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 boot (SBB) 1 Inname vers maaisel 8 ton	op basis van notitie kosten bulken 2002 (nw. berekening 2014); vrachtwagen vervangen door boot	Alterra 2014	0,829	514,51	0,333	32%	54,83
	maaisel afvoeren en composteren 8 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 boot (SBB) 1 Inname vers maaisel 8 ton	op basis van notitie kosten bulken 2002 (nw. berekening	Alterra 2014	0,829	514,51	1,000	1%	5,15

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N05 Moerassen
Beheertype: 04 Dynamisch moeras [NIEUW]

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zorg (gemiddelde graasdruk) 1 kosten hoefsmit (gemiddelde graasdruk)	2014); vrachtwagen vervangen door boot op basis van enquete	Alterra 2016	0,770	53,75	1,000	50%	26,87
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening t.b.v. vee	op basis van enquete	Alterra 2016	0,010	22,43	1,000	50%	11,22
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	afzetten opslag dynamisch moeras met kettingszaag, 52 stuks per keer, incl lopend afvoeren over 50 m	WenR 2020	1,110	63,77	0,333	90%	19,11
	afgraven en plagsel naar (tijd.) depot brengen	3 medewerker laag tarief (A-86) 2 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 2 dumper (A-082) 1 hydraulische graafmachine (A-225)	kleinschalig plaggen tbv verwijderen ongew. vegetatie, 1000 m3/ha, en tijd. depot op 50 meter	Alterra 2016	18,800	5.623,08	0,200	1%	11,25
onderhouden/vervangen raster	plagsel in (tijd.) depot omzetten/composteren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 dumper (A-082)	Afgeleid van: Quick scan Kosten van Bulk en groenresten (Alterra)	Alterra 2002	5,000	447,75	0,200	1%	0,90
	onderhouden veeraster 100 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 100 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,210	21,58	1,000	36%	7,77
	onderhouden veeraster 100 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 100 m	handmatig onderhoud raster - slechte bereikbaarheid ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,560	38,36	1,000	14%	5,37
	plaatsen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 100 m	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	1,460	488,64	0,067	50%	16,37
	verwijderen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,474	61,57	0,067	36%	1,49
	verwijderen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 Voorlader 1 vork voor voorlader	raster handmatig losmaken/oprollen, en palen trekken met tractor en voorlader	Alterra 2018	1,035	128,31	0,067	14%	1,20

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**

Natuur- of Landschapstype: N05 Moerassen
Beheertype: 04 Dynamisch moeras [NIEUW]

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	verwijderen veeraster 100 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 100 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, storkosten	Alterra 2016/7	0,126	24,45	0,067	50%	0,82
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat/afschr. molen + stuw per 20 hectare	molen/pomp en stuw nodig om relatief klein terrein op het juiste waterpeil te houden	Alterra 2014	0,040	87,88	1,000	35%	30,76
onderhouden watergangen	uitmaaien watergang 50 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaien	Normenboek NBL	0,230	23,84	0,500	35%	4,17
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0,6 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,460	54,27	0,500	35%	9,50
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 10m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,050	5,84	1,000	100%	5,84
uitv. sanitaire maatregelen	ruimen dode vogels/dieren oa ivm botulisme	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 kosten vuilniszak en destructievat	ruimen van watervogels	Alterra 2015	0,007	0,52	1,000	100%	0,52
Totaal kosten									488,49
Exploitatiesaldo									488,49

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N06 Voedselarme venen en vochtige hei
Beheertype: 01 Veenmosrietland en moerasheide

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	10 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,220	10,44	1,000	100%	10,44
verwijderen toplaag	plaggen en plagsel naar (tijd.)depot brengen	3 medewerker laag tarief (A-86) 2 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 2 dumper (A-082) 1 hydraulische graafmachine (A-225)	kleinschalig plaggen, 1000 m3/ha, en tijdelijk depot op 500 meter	Alterra 2016	18,800	5.623,08	0,020	10%	11,25
	plagsel in (tijd.)depot omzetten/composteren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Afgeleid van de notitie: Quick-scan Kosten van het Bulken van Groenresten van J.J. de Jong.	Alterra 2002	5,000	589,88	0,020	10%	1,18
bewerken/inrichten terrein	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 greppelfrees (A-024)	bestaande greppel uitfrezen, 750 m per ha	Het Groene Boek IMAG	1,500	108,34	0,330	30%	10,73
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 1-assige trekker met rietmaaier (A-013)	winter: maaien en binden riet met 1-assige trekker in moeras	Alterra 2017	3,850	238,51	1,000	26%	62,01
	maaien/snijden	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 Rupsmaaier binder voor riet	winter: maaien en binden met rupsbinder in moeras (dichte vegetatie, los gestort)	Alterra 2017	6,080	1.012,32	1,000	3%	30,37
	maaien/snijden	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 lage trekker, 35 - 45 kW 1 slee riettransport 1-assige trekker	winter: transport rietbossen op perceel (1500 bosjes/ha)	afgeleid Alterra 2017	2,920	478,30	1,000	26%	124,36
	maaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86)	winter: verzamelen rietbossen op perceel (1500 bosjes/ha)	afgeleid Alterra 2017	2,940	139,58	1,000	26%	36,29
	maaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	maaien zomerriet met bosmaaier	WenR 2020	37,400	2.019,60	1,000	2%	40,39
	maaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 lichte 1-assige trekker 6 kW 1 maaibalk 130 cm	maaien zomerriet met lichte 1-assige trekker en maaibalk	WenR 2020	6,650	402,99	1,000	36%	145,08
	maaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 lage trekker, 35 - 45 kW 1 maaibalk 230 cm	maaien zomerriet met lage trekker en maaibalk	WenR 2020	2,630	188,97	1,000	19%	35,90
	maaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 Rupsmaaimachine met maaibalk en dwarshooier	maaien zomerriet met rupstrekker met maaibalk en bandhooier	WenR 2020	1,150	225,46	1,000	10%	22,55
	wiersen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	wiersen zomerriet - handmatig	WenR 2020	27,100	1.298,77	1,000	2%	25,98
	wiersen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 lichte 1-assige trekker 6 kW	wiersen zomerriet met lichte 1-assige trekker en bandhooier	WenR 2020	3,750	228,09	1,000	36%	82,11

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**

Natuur- of Landschapstype: N06 Voedselarme venen en vochtige hei
Beheertype: 01 Veenmosrietland en moerasheide

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
		1 dwars-/snelhooier t.b.v. 1 assige trekker							
	wiersen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 lichte trekker 25 - 35 kW 1 wielhark (acrobaat)	wiersen zomerriet met kleine trekker en wielhark	WenR 2020	1,920	124,56	1,000	19%	23,67
	opduwen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 lichte 1-assige trekker 6 kW 1 Vork / schuif	opduwen zomerriet met lichte 1-assige trekker 6 kW en vork	WenR 2020	6,100	360,05	1,000	38%	136,82
	opduwen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 Vork / schuif	opduwen zomerriet met trekker 35-45 kW en vork	WenR 2020	2,380	162,61	1,000	19%	30,90
	opduwen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 rupstrekker 1 Vork / schuif	opduwen zomerriet met rupstrekker en vork	WenR 2020	2,690	504,98	1,000	5%	25,25
	hakselen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 rupsopraapwagen, zelfrijdend 1 hakselaar	hakselen zomerriet met rupsopraapwagen met hakselaar	WenR 2020	2,830	625,08	1,000	5%	31,25
	maaisel afvoeren en composteren 6 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 6 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,621	412,66	1,000	95%	392,03
verwijderen ongew. vegetatie	rooien/uitpennen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	uitpennen met kettingzaag veenmosrietland, 618 stuks per keer, exclusief afvoer	WenR 2020	8,000	459,60	0,500	15%	34,47
	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	afzetten opslag in veenmosrietland met kettingzaag, 311 stuks per keer, incl lopend afvoeren over 50 m	WenR 2020	6,670	383,19	0,200	15%	11,50
	verzamelen ongew.vegetatie	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	gemiddelde kosten bepaald op basis GIS-analyse gehele terrein (% te bew. opp 100 %)	Alterra 2016	0,540	25,88	0,200	100%	5,18
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat/afschr. molen per 50 hectare	Over een groter terrein eventueel water op kunnen zetten	Ervaring TBO's	0,350	47,09	1,000	100%	47,09
onderhouden watergangen	slootmaaisel afvoeren en composteren 0,6 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,460	54,27	0,300	100%	16,28

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2020 (beheerjaar 2021)

Natuur- of Landschapstype: N06 Voedselarme venen en vochtige hei

Beheertype: 01 Veenmosrietland en moerasheide

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	uitmaaieren watergang 100 m1/ha (nat kwetsbaar terrein)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 midgraafmachine 1 aanbouw maaikorf (A-043)	uitmaaieren sloten in nat en kwetsbaar terrein met midi-graafmachine en maaikorf	Alterra 2018	0,340	36,54	0,300	100%	10,96
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 10m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,050	5,84	1,000	100%	5,84
Totaal kosten									1.409,85

Opbrengsten	Activiteit	Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie, verkoop houtsnippers	0	20%	0,83
Totaal opbrengsten				0,83
Exploitatiesaldo				1.409,02

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N06 Voedselarme venen en vochtige hei
Beheertype: 02 Trilveen

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	10 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,220	10,44	1,000	100%	10,44
bewerken/inrichten terrein	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 greppelfrees (A-024)	bestaande greppel uittrezen, 750 m per ha	Het Groene Boek IMAG	1,500	108,34	1,000	80%	86,67
maaieren, afvoeren/oogsten gew	maaieren/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maai-opraapc. rupsbanden (A- 241)	nat (of hellend) terrein, afstand perceel - depot 50 m, 150 m3 maaisel/ha	Normenboek NBL	8,460	2.264,53	1,000	100%	2.264,53
	maaisel afvoeren en composteren 4 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 4 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra- berekening 2014.	Alterra 2014	0,414	275,11	1,000	100%	275,11
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat/afschr. molen + stuw per 20 hectare	molen/pomp en stuw nodig om relatief klein terrein op het juiste waterpeil te houden	Alterra 2014	0,040	87,88	1,000	100%	87,88
onderhouden watergangen	uitmaaieren watergang 100 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaieren	Normenboek NBL	0,460	47,68	0,450	100%	21,46
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0,6 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,460	54,27	0,450	100%	24,42
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 10m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profilieren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,050	5,84	1,000	100%	5,84
Totaal kosten									2.776,35
Exploitatiesaldo									2.776,35

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N06 Voedselarme venen en vochtige hei
Beheertype: 03 Hoogveen

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	50 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,040	1,90	1,000	100%	1,90
verwijderen toplaag	chopperen en maaisel naar (tijd.)depot brengen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 choppermachine 18 m3 (A-136)	hoge opbrengst van 400m3/ha; depotafstand 750 m; wageninhoud 18 m3; transport over zandwegen	Normenboek NBL	10,400	1.485,12	0,030	10%	4,46
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaisel grasland" 150m3/ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	408,10	0,100	10%	4,08
	maaisel afvoeren en composteren 3 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 3 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,311	206,39	0,100	10%	2,06
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zorg (lage graasdruk) 1 kosten hoefsmid (lage graasdruk)	op basis van enquete	Alterra 2016	1,900	98,80	1,000	40%	39,52
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening t.b.v. vee	op basis van enquete	Alterra 2016	0,030	23,38	1,000	40%	9,35
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	opslag 1-of meerstammig, hoogte >1 m, stobdiam.>1 cm; 0-5% bedekking	Normenboek NBL	3,000	162,00	0,200	40%	12,96
	verzamelen ongew.vegetatie	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	gemiddelde kosten bepaald op basis van GIS-analyse gehele terrein (% te bew opp. 100%)	Alterra 2016	0,310	14,86	0,200	100%	2,97
	versnipperen vrijgekomen hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 houtversnipperaar (A-054) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005)	Verspanen loofbomen dbh 4 cm (bij kaalslag van smalle singels; ipv 5000st/ha maar 50st/ha geschikt	Normenboek NBL	0,500	71,55	0,200	40%	5,72
onderhouden/vervangen raster	onderhouden schapenraster 25 m/ha incl. hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving schapenraster 25 m	na splitsing in 'plaatsen schapenraster' en 'onderhoud schapenraster' ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,165	15,99	1,000	30%	4,80
	onderhouden schapenraster 25 m/ha incl. hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving schapenraster 25 m	handmatig onderhoud schapenraster - slechte bereikbaarheid ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,350	24,86	1,000	10%	2,49
	plaatsen schapenraster 25 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker)	plaatsen palen schapenraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	0,225	232,98	0,067	40%	6,24

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2020 (beheerjaar 2021)

Natuur- of Landschapstype: **N06 Voedselarme venen en vochtige hei**
 Beheertype: **03 Hoogveen**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
		1 materiaalkosten aanleg schapenraster 25 m							
	plaatsen schapenraster m/ha	25 3 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 wikkelmachine (A-142)	bevestigen schapenraster aan geplaatste palen; incl. wikkelmachine (materiaal bij 'plts palen')	Alterra 2016/7	0,208	38,59	0,067	40%	1,03
	verwijderen schapenraster 25 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,119	15,46	0,067	30%	0,31
	verwijderen schapenraster 25 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 Voorlader 1 vork voor voorlader	raster handmatig losmaken/oprollen, en palen trekken met tractor en voorlader	Alterra 2018	0,259	32,11	0,067	10%	0,22
	verwijderen schapenraster 25 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 25 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016/7	0,032	6,18	0,067	40%	0,17
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	relatief veel stuwen, dus veel onderhoud	Ervaring TBO's	2,200	105,44	1,000	100%	105,44
onderhouden watergangen	uitmaaieren watergang 5 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaiikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaieren	Normenboek NBL	0,023	2,38	0,300	100%	0,72
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0.03 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,023	2,71	0,300	100%	0,81
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 10m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,050	5,84	1,000	100%	5,84
Totaal kosten									211,08

Opbrengsten	Activiteit	Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie, verkoop houtsnippers	0	40%	1,65
Totaal opbrengsten				1,65
Exploitatiesaldo				209,43

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N06 Voedselarme venen en vochtige hei
Beheertype: 04 Vochtige heide

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
verwijderen toplaag	plaggen en plagsel naar (tijd.)depot brengen	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 hydraulische graafmachine (A-225) 2 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 2 dumper (A-082)	kleinschalig plaggen, 1000 m3/ha, en tijdelijk depot op 500 meter	Alterra 2016	18,800	5.623,08	0,040	25%	56,23
	chopperen en maaisel naar (tijd.)depot brengen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 choppermachine 18 m3 (A-136)	hoge opbrengst van 400m3/ha; depotafstand 750 m; wageninhoud 18 m3; transport over zandwegen	Normenboek NBL	10,400	1.485,12	0,040	25%	14,85
	plagsel afvoeren naar centraal depot	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	incl.laden, afstand tot depot < 20 km (prijs per m3/km omgerekend)	Normenboek NBL	1,500	176,96	0,040	55%	3,89
bekalken/bemesten	bekalken (incl. aankoop 125kg/ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 kunstmeststrooier (SBB) 1 125 kg landbouwkalk	incl. aankoop landbouwkalk en toeslag laden en lossen, verdelen over objecten etc	Het Groene Boek IMAG	2,000	171,53	0,040	50%	3,43
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaisel grasland" 150m3/ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	408,10	0,100	10%	4,08
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zorg (lage graasdruk) 1 kosten hoefsmid (lage graasdruk)	op basis van enquete	Alterra 2016	1,900	98,80	1,000	100%	98,80
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening t.b.v. vee	op basis van enquete	Alterra 2016	0,030	23,38	1,000	100%	23,38
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	opslag 1-of meerstammig, hoogte >1 m, stobdiam.>1 cm; 0-5% bedekking	Normenboek NBL	3,000	162,00	0,200	100%	32,40
	verzamelen ongew.vegetatie	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	gemiddelde kosten bepaald op basis GIS-analyse gehele terrein (% te bew. opp 100 %)	Alterra 2016	0,540	25,88	0,200	100%	5,18
	afbranden heide-/duinvegetatie	6 medewerker laag tarief (A-86) 6 handgereedschap (A-064)	Heide en jonge opslag branden	Normenboek NBL	2,500	718,88	0,100	2%	1,44
	versnipperen vrijgekomen hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 houtversnipperaar (A-054) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005)	Verspanen loofbomen dbh 4 cm (bij kaalslag van smalle singels; ipv 5000st/ha maar 50st/ha geschikt)	Normenboek NBL	0,500	71,55	0,200	100%	14,31
onderhouden/vervangen raster	onderhouden schapenraster 40 m1/ha incl. hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	na splitsing 'plaatsen schapenraster' en	Alterra 2016/7	0,264	25,58	1,000	75%	19,19

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2020 (beheerjaar 2021)

Natuur- of Landschapstype: N06 Voedselarme venen en vochtige hei

Beheertype: 04 Vochtige heide

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	onderhouden schapenraster 40 m/ha incl. hek	1 materiaal/afschrijving schapenraster 40 m 1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving schapenraster 40 m	'onderhouden schapenraster' ;onderhoud per jaar handmatig onderhoud schapenraster - slechte bereikbaarheid ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,550	39,29	1,000	25%	9,82
	plaatsen schapenraster 40 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg schapenraster 40 m	plaatsen palen schapenraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	0,360	372,77	0,067	100%	24,98
	plaatsen schapenraster 40 m/ha	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 wikkelmachine (A-142)	bevestigen schapenraster aan geplaatste palen (gebruikt materiaal bij 'plts palen')	Alterra 2016/7	0,332	61,60	0,067	100%	4,13
	verwijderen schapenraster 40 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,190	24,68	0,067	75%	1,24
	verwijderen schapenraster 40 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 Voorlader 1 vork voor voorlader	raster handmatig losmaken/oprollen, en palen trekken met tractor en voorlader	Alterra 2018	0,414	51,33	0,067	25%	0,86
	verwijderen schapenraster 40 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 40 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, storkosten	Alterra 2016/7	0,050	9,72	0,067	100%	0,65
onderhouden watergangen	uitmaaien watergang 5 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaien	Normenboek NBL	0,023	2,38	0,300	100%	0,72
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0,05 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,030	3,54	0,300	100%	1,06
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 10m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,050	5,84	1,000	100%	5,84

Totaal kosten

326,47

Opbrengsten	Activiteit	Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
-------------	------------	-----------	--------	-----------------------

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2020 (beheerjaar 2021)

Natuur- of Landschapstype: N06 Voedselarme venen en vochtige hei**Beheertype: 04 Vochtige heide**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	in eigen regie,verkoop houtsnippers						0	100%	4,13
Totaal opbrengsten									4,13
Exploitatiesaldo									322,34

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N06 Voedselarme venen en vochtige hei
Beheertype: 05 Zwakgebufferd ven

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	10 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,220	10,44	1,000	80%	8,36
verwijderen toplaag	plaggen en plagsel naar (tijd.)depot brengen	3 medewerker laag tarief (A-86) 2 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 2 dumper (A-082) 1 hydraulische graafmachine (A-225)	kleinschalig plaggen, 1000 m3/ha, en tijdelijk depot op 500 meter	Alterra 2016	18,800	5.623,08	0,050	3%	8,43
	baggeren incl. afvoer bagger					0,00	0,050	80%	0,00
bekalken/bemesten	bekalken (incl. aankoop 125kg/ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 kunstmeststrooier (SBB) 1 125 kg landbouwkalk	incl. aankoop landbouwkalk en toeslag laden en lossen, verdelen over objecten etc	Het Groene Boek IMAG	2,000	171,53	0,050	3%	0,26
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaisel grasland" 150m3/ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	408,10	0,100	10%	4,08
	maaisel afvoeren en composteren 2 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 2 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,207	137,55	0,100	10%	1,38
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	opslag 1-of meerstammig, hoogte >1 m, stobdiam.>1 cm; 0-5% bedekking	Normenboek NBL	3,000	162,00	0,333	30%	16,18
	verzamelen ongew.vegetatie	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	gemiddelde kosten bepaald op basis van GIS-analyse gehele terrein (% te bew opp 100%)	Alterra 2016	0,520	24,92	0,333	100%	8,30
	versnipperen vrijgekomen hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 houtversnipperaar (A-054) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005)	Verspanen loofbomen dbh 4 cm (bij kaalslag van smalle singels; ipv 5000st/ha maar 50st/ha geschikt	Normenboek NBL	0,500	71,55	0,333	30%	7,15
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat/afschr. molen + stuw per 20 hectare	molen/pomp en stuw nodig om relatief klein terrein op het juiste waterpeil te houden	Alterra 2014	0,040	87,88	1,000	20%	17,58
onderhouden watergangen	uitmaaien watergang 5 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaien	Normenboek NBL	0,023	2,38	0,300	100%	0,72
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0.03 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten	Alterra	0,023	2,71	0,300	100%	0,81

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2020 (beheerjaar 2021)

Natuur- of Landschapstype: N06 Voedselarme venen en vochtige hei

Beheertype: 05 Zwakgebufferd ven

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 10m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,050	5,84	1,000	100%	5,84
Totaal kosten									79,07
Opbrengsten	Activiteit						Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie, verkoop houtsnippers						0	30%	1,24
Totaal opbrengsten									1,24
Exploitatiesaldo									77,83

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N06 Voedselarme venen en vochtige hei
Beheertype: 06 Zuur ven of hoogveenven

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	50 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,040	1,90	1,000	100%	1,90
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaisel grasland" 150m3/ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	408,10	1,000	5%	20,40
	maaisel afvoeren en composteren 2 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 2 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,207	137,55	1,000	5%	6,88
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	opslag 1-of meerstammig, hoogte >1 m, stobdiam.>1 cm; 0-5% bedekking	Normenboek NBL	3,000	162,00	0,333	15%	8,09
	verzamelen ongew.vegetatie	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	gemiddelde kosten bepaald op basis van GIS-analyse gehele terrein (% te bew opp. 100 %)	Alterra 2016	0,580	27,80	0,333	100%	9,26
	versnipperen vrijgekomen hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 houtversnipperaar (A-054) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005)	Verspanen loofbomen dbh 4 cm (bij kaalslag van smalle singels; ipv 5000st/ha maar 50st/ha geschikt	Normenboek NBL	0,500	71,55	0,333	15%	3,57
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat/afschr. molen per 50 hectare	Over een groter terrein eventueel water op kunnen zetten	Ervaring TBO's	0,350	47,09	1,000	100%	47,09
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 10m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,050	5,84	1,000	100%	5,84
Totaal kosten									103,03

Opbrengsten	Activiteit	Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie,verkoop houtsnippers	0	15%	0,62
Totaal opbrengsten				0,62
Exploitatiesaldo				102,41

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N07 Droge heiden
Beheertype: 01 Droge heide

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
verwijderen toplaag	plaggen en plagsel naar (tijd.)depot brengen	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 hydraulische graafmachine (A-225) 2 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 2 dumper (A-082)	kleinschalig plaggen, 1000 m ³ /ha, en tijdelijk depot op 500 meter	Alterra 2016	18,800	5.623,08	0,020	10%	11,25
	plagsel afvoeren naar centraal depot	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	incl.laden, afstand tot depot < 20 km (prijs per m ³ /km omgerekend)	Normenboek NBL	1,500	176,96	0,020	10%	0,35
bekalken/bemesten	bekalken (incl. aankoop 125kg/ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 kunstmeststrooier (SBB) 1 125 kg landbouwkalk	incl. aankoop landbouwkalk en toeslag laden en lossen, verdelen over objecten etc	Het Groene Boek IMAG	2,000	171,53	0,020	10%	0,34
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaisel grasland" 150m ³ /ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	408,10	0,500	5%	10,20
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zorg (lage graasdruk) 1 kosten hoefsmid (lage graasdruk)	op basis van enquête	Alterra 2016	1,900	98,80	1,000	80%	79,04
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening t.b.v. vee	op basis van enquête	Alterra 2016	0,030	23,38	1,000	80%	18,71
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	opslag 1-of meerstammig, hoogte >1 m, stobdiam.>1 cm; 0-5% bedekking	Normenboek NBL	3,000	162,00	0,250	100%	40,50
	verzamelen ongew.vegetatie	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	gemiddelde kosten bepaald op basis van GIS-analyse gehele terrein (% te bew opp. 100 %)	Alterra 2016	0,550	26,36	0,250	100%	6,59
	afbranden heide-/duinvegetatie	6 medewerker laag tarief (A-86) 6 handgereedschap (A-064)	Heide en jonge opslag branden	Normenboek NBL	2,500	718,88	0,050	2%	0,72
	versnipperen vrijgekomen hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 houtversnipperaar (A-054) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005)	Verspanen loofbomen dbh 4 cm (bij kaalslag van smalle singels; ipv 5000st/ha maar 50st/ha geschikt)	Normenboek NBL	0,500	71,55	0,250	100%	17,89
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 60 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 60 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster' ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,130	13,15	1,000	60%	7,89
	onderhouden veeraster 60 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	handmatig onderhoud veeraster - slechte	Alterra 2016/7	0,340	23,21	1,000	20%	4,64

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**

Natuur- of Landschapstype: N07 Droge heiden

Beheertype: 01 Droge heide

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	plaatsen veeraster 60 m/ha	1 materiaal/afschrijving veeraster 60 m 2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 60 m	bereikbaarheid ; onderhoud per jaar plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	0,876	293,19	0,067	80%	15,71
	verwijderen veeraster 40 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,190	24,68	0,067	60%	0,99
	verwijderen veeraster 40 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 Voorlader 1 vork voor voorlader	raster handmatig losmaken/oprollen, en palen trekken met tractor en voorlader	Alterra 2018	0,414	51,33	0,067	20%	0,69
	verwijderen veeraster 40 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 60 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, storkosten	Alterra 2016/7	0,076	14,72	0,067	80%	0,79
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 5m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,025	2,92	1,000	100%	2,92

Totaal kosten

219,22

Opbrengsten	Activiteit	Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie, verkoop houtsnippers	0	100%	4,13
Totaal opbrengsten				4,13
Exploitatiesaldo				215,09

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N07 Droge heiden
Beheertype: 02 Zandverstuiving

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
verwijderen toplaag	plaggen en plagsel naar (tijd.)depot brengen	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 hydraulische graafmachine (A-225) 2 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 2 dumper (A-082)	kleinschalig plaggen, 1000 m ³ /ha, en tijdelijk depot op 500 meter	Alterra 2016	18,800	5.623,08	0,040	10%	22,49
	uitzeven mos/gras en humus afvoeren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maai-/veeg- en laadwagen (A-083) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006)	terrein vlak, min.lengte 100 m, min.breedte 50 m, depot <100m van werkterrein	Normenboek NBL	8,000	1.438,20	0,200	10%	28,76
	plagsel afvoeren naar centraal depot	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	incl.laden, afstand tot depot < 20 km (prijs per m ³ /km omgerekend)	Normenboek NBL	1,500	176,96	0,240	10%	4,25
bekalken/bemesten	bekalken (incl. aankoop 125kg/ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 kunstmeststrooier (SBB) 1 125 kg landbouwkalk	incl. aankoop landbouwkalk en toeslag laden en lossen, verdelen over objecten etc	Het Groene Boek IMAG	2,000	171,53	0,040	10%	0,69
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zorg (lage graasdruk) 1 kosten hoefsmid (lage graasdruk)	op basis van enquete	Alterra 2016	1,900	98,80	1,000	15%	14,82
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening t.b.v. vee	op basis van enquete	Alterra 2016	0,030	23,38	1,000	15%	3,51
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	opslag 1-of meerstammig, hoogte >1 m, stobdiam.>1 cm; 5-25% bedekking	Normenboek NBL	5,000	270,00	0,250	50%	33,75
	verzamelen ongew.vegetatie	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	gemiddelde kosten bepaald op basis van GIS-analyse gehele terrein (% te bew opp. 100%)	Alterra 2016	0,590	28,28	0,250	100%	7,07
	versnipperen vrijgekomen hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 houtversnipperaar (A-054) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005)	Verspanen loofbomen dbh 4 cm (bij kaalslag van smalle singels; ipv 500st/ha maar 50st/ha geschikt)	Normenboek NBL	0,500	71,55	0,250	50%	8,94
onderhouden/vervangen raster	onderhouden schapenraster 25 m ¹ /ha incl. hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving schapenraster 25 m	na splitsing in 'plaatsen schapenraster' en 'onderhoud schapenraster' ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,165	15,99	1,000	11%	1,76
	onderhouden schapenraster 25 m ¹ /ha incl. hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving schapenraster 25 m	handmatig onderhoud schapenraster - slechte bereikbaarheid ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,350	24,86	1,000	4%	0,99

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2020 (beheerjaar 2021)

Natuur- of Landschapstype: **N07 Droge heiden**
 Beheertype: **02 Zandverstuiving**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	plaatsen schapenraster m/ha	25 2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg schapenraster 25 m	plaatsen palen schapenraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	0,225	232,98	0,067	15%	2,34
	plaatsen schapenraster m/ha	25 3 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 wikkelmachine (A-142)	bevestigen schapenraster aan geplaatste palen; incl. wikkelmachine (materiaal bij 'plts palen')	Alterra 2016/7	0,208	38,59	0,067	15%	0,39
	verwijderen schapenraster 25 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,119	15,46	0,067	11%	0,11
	verwijderen schapenraster 25 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 Voorlader 1 vork voor voorlader	raster handmatig losmaken/oprollen, en palen trekken met tractor en voorlader	Alterra 2018	0,259	32,11	0,067	4%	0,09
	verwijderen schapenraster 25 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 25 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016/7	0,032	6,18	0,067	15%	0,06
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 5m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profilieren; 5 m breedte	Norrenboek NBL	0,025	2,92	1,000	100%	2,92
Totaal kosten									132,94

Opbrengsten	Activiteit	Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie, verkoop houtsnippers	0	50%	2,07
Totaal opbrengsten				2,07
Exploitatiesaldo				130,87

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2020 (beheerjaar 2021)

Natuur- of Landschapstype: N08 Open duinen**Beheertype: 01 Strand en embryonaal duin**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	11,67	1,000	100%	11,67
Totaal kosten									11,67
Exploitatiesaldo									11,67

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N08 Open duinen
Beheertype: 02 Open duin

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
verwijderen toplaag	plaggen en plagsel naar (tijd.)depot brengen	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 hydraulische graafmachine (A-225) 2 trekker 4*4, 100 kW 2 dumper (A-082)	plaggen in duinen, exclusief maken van stuifkuilen	WenR 2020	28,900	9.224,88	0,025	25%	57,66
	plagsel in (tijd.)depot omzetten/composteren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Afgeleid van de notitie: Quick-scan Kosten van het Bulken van Groenresten van J.J. de Jong.	Alterra 2002	5,000	589,88	0,025	25%	3,69
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zorg (lage graasdruk) 1 kosten hoefsmid (lage graasdruk)	op basis van enquete	Alterra 2016	1,900	98,80	1,000	90%	88,92
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening t.b.v. vee	op basis van enquete	Alterra 2016	0,030	23,38	1,000	90%	21,05
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	afzetten opslag in open duin met bosmaaier, 166 stuks per keer	WenR	0,420	22,68	0,200	100%	4,54
	verzamelen ongew.vegetatie	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	gemiddelde kosten bepaald op basis van GIS-analyse gehele terrein (% te bew opp. 100 %).	Alterra 2016	0,330	15,82	0,200	100%	3,16
	afbranden heide-/duinvegetatie	6 medewerker laag tarief (A-86) 6 handgereedschap (A-064)	Heide en jonge opslag branden	Normenboek NBL	2,500	718,88	0,050	2%	0,72
	versnipperen vrijgekomen hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 houtversnipperaar (A-054) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005)	Verspanen loofbomen dbh 4 cm (bij kaalslag van smalle singels; ipv 5000st/ha maar 50st/ha geschikt	Normenboek NBL	0,500	71,55	0,200	100%	14,31
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 200 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 200 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster' ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7/8	0,420	43,15	1,000	67%	28,91
	onderhouden veeraster 200 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 200 m	handmatig onderhoud veeraster - slechte bereikbaarheid ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	1,130	77,18	1,000	23%	17,75
	plaatsen veeraster 200 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 200 m	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	2,920	977,29	0,067	90%	58,93

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**

Natuur- of Landschapstype: N08 Open duinen

Beheertype: 02 Open duin

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	verwijderen veeraster 200 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midgraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,948	123,15	0,067	67%	5,53
	verwijderen veeraster 200 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 Voorlader 1 vork voor voorlader	raster handmatig losmaken/oprollen, en palen trekken met tractor en voorlader	Alterra 2018	2,070	256,63	0,067	23%	3,95
	verwijderen veeraster 200 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 200 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016/7	0,252	48,88	0,067	90%	2,95
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	11,67	1,000	100%	11,67

Totaal kosten

323,73

Opbrengsten

Activiteit

Productie

% opp.

**Opbrengst
per ha p.j.**

in eigen regie,verkoop houtsnippers

0

100%

4,13

**Totaal
opbrengsten**

4,13

Exploitatiesaldo

319,60

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N08 Open duinen
Beheertype: 03 Vochtige duinvallei

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
verwijderen toplaag	plaggen en plagsel naar (tijd.)depot brengen	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 hydraulische graafmachine (A-225) 2 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 2 dumper (A-082)	kleinschalig plaggen, 1000 m ³ /ha, en tijdelijk depot op 500 meter	Alterra 2016	18,800	5.623,08	0,040	10%	22,49
	plagsel in (tijd.)depot omzetten/composteren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Afgeleid van de notitie: Quick-scan Kosten van het Bulken van Groenresten van J.J. de Jong.	Alterra 2002	5,000	589,88	0,040	10%	2,36
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	maaien in duin, reguliere trekker (terrein 50 x 50 m)	WenR 2020	2,380	208,67	1,000	26%	54,25
	maaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 lage trekker, 35 - 45 kW 1 frontmaaier, 250 cm (A-240)	maaien in duin, lager trekker (50% duindoorn, terrein 50 x 50 m)	WenR 2020	2,940	234,17	1,000	14%	32,78
	wiersen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 wielhark (acrobaat) 1 cirkelhark, 300 cm (A-048)	wiersen duin met reguliere trekker (terrein 50 x 50)	WenR 2020	1,830	155,09	1,000	26%	40,32
	wiersen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 lage trekker, 35 - 45 kW 1 Bandhooier, werkbr. 250 - 300 cm	wiersen duin met lage trekker (terrein 50 x 50 m)	WenR 2020	3,030	218,61	1,000	14%	30,61
	oprapen en lossen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen 17 m ³	oprapen maaisel vochtig duin, 100 m ³ /ha, transport 250 m	WenR 2020	1,210	122,42	1,000	40%	48,97
	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maai-opraapc. rupsbanden (A-241)	nat (of hellend) terrein, afstand perceel - depot 50 m, 150 m ³ maaisel/ha	Normenboek NBL	8,460	2.264,53	1,000	35%	792,59
	maaisel afvoeren en composteren 4 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 4 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,414	275,11	1,000	75%	206,33
verwijderen ongew. vegetatie	kruiskruid/distels maaien (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Norm genomen van afzetten opslag met bosmaaier; bedekking 0-5%	Normenboek NBL	3,000	162,00	1,000	5%	8,10
onderhouden/vervangen raster	onderhouden schapenraster 200 m ¹ /ha incl. hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving schapenraster 200 m	na splitsing 'plaatsen schapenraster' en 'onderhouden schapenraster'; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	1,320	127,91	1,000	75%	95,93

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**

Natuur- of Landschapstype: N08 Open duinen
Beheertype: 03 Vochtige duinvallei

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	plaatsen schapenraster 200 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg schapenraster 200 m	plaatsen palen schapenraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	1,800	1.863,84	0,067	75%	93,66
	plaatsen schapenraster 200 m/ha	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 wikkelmachine (A-142)	bevestigen schapenraster aan geplaatste palen (gebruikt materiaal bij 'plts palen')	Alterra 2016/7	1,660	308,01	0,067	75%	15,48
	verwijderen schapenraster 200 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,948	123,15	0,067	75%	6,19
	verwijderen schapenraster 200 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 200 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016/7	0,252	48,88	0,067	75%	2,46
onderhouden watergangen	uitmaaieren watergang 5 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaieren	Normenboek NBL	0,023	2,38	0,300	100%	0,72
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0,05 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,030	3,54	0,300	100%	1,06
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 10m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,050	5,84	1,000	100%	5,84
Totaal kosten									1.460,13
Exploitatiesaldo									1.460,13

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N08 Open duinen
Beheertype: 04 Duinheide

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
verwijderen toplaag	plaggen en plagsel naar (tijd.)depot brengen	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 hydraulische graafmachine (A-225) 2 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 2 dumper (A-082)	kleinschalig plaggen, 1000 m ³ /ha, en tijdelijk depot op 500 meter	Alterra 2016	18,800	5.623,08	0,040	10%	22,49
	chopperen en maaisel naar (tijd.)depot brengen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 choppermachine 18 m ³ (A-136)	hoge opbrengst van 400m ³ /ha; depotafstand 750 m; wageninhoud 18 m ³ ; transport over zandwegen	Normenboek NBL	10,400	1.485,12	0,040	5%	2,97
	plagsel in (tijd.)depot omzetten/composteren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Afgeleid van de notitie: Quick-scan Kosten van het Bulken van Groenresten van J.J. de Jong.	Alterra 2002	5,000	589,88	0,040	15%	3,54
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaisel grasland" 150m ³ /ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	408,10	0,500	10%	20,40
	maaisel afvoeren en composteren 4 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 4 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,414	275,11	0,500	10%	13,76
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zorg (lage graasdruk) 1 kosten hoefsmid (lage graasdruk)	op basis van enquête	Alterra 2016	1,900	98,80	1,000	80%	79,04
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening t.b.v. vee	op basis van enquête	Alterra 2016	0,030	23,38	1,000	80%	18,71
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	opslag 1-of meerstammig, hoogte >1 m, stobdiam.>1 cm; 0-5% bedekking	Normenboek NBL	3,000	162,00	0,200	100%	32,40
	verzamelen ongew.vegetatie	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	gemiddelde kosten bepaald op basis van GIS-analyse gehele terrein (% te bew opp. 100 %).	Alterra 2016	0,330	15,82	0,200	100%	3,16
	afbranden heide-/duinvegetatie	6 medewerker laag tarief (A-86) 6 handgereedschap (A-064)	Heide en jonge opslag branden	Normenboek NBL	2,500	718,88	0,040	5%	1,44
	versnipperen vrijgekomen hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 houtversnipperaar (A-054) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005)	Verspanen loofbomen dbh 4 cm (bij kaalslag van smalle singels; ipv 5000st/ha maar 50st/ha geschikt	Normenboek NBL	0,500	71,55	0,200	100%	14,31

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N08 Open duinen
Beheertype: 04 Duinheide

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 60 m/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 60 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster' ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,130	13,15	1,000	60%	7,89
	onderhouden veeraster 60 m/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 60 m	handmatig onderhoud veeraster - slechte bereikbaarheid ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,340	23,21	1,000	20%	4,64
	plaatsen veeraster 60 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 60 m	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	0,876	293,19	0,067	80%	15,71
	verwijderen veeraster 40 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midgraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,190	24,68	0,067	60%	0,99
	verwijderen veeraster 40 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 Voorlader 1 vork voor voorlader	raster handmatig losmaken/oprollen, en palen trekken met tractor en voorlader	Alterra 2018	0,414	51,33	0,067	20%	0,69
	verwijderen veeraster 40 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 60 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, storkosten	Alterra 2016/7	0,076	14,72	0,067	80%	0,79
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	11,67	1,000	100%	11,67

Totaal kosten
254,60
Opbrengsten
Activiteit
Productie
% opp.
**Opbrengst
per ha p.j.**

in eigen regie, verkoop houtsnippers

0

100%

4,13

**Totaal
opbrengsten**
4,13
Exploitatiesaldo
250,47

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**

Natuur- of Landschapstype: N09 Schorren en kwelders

Beheertype: 01 Schor of kwelder

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaisel grasland" 150m3/ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	408,10	1,000	3%	12,24
	maaisel afvoeren en composteren 5 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 5 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,518	343,94	1,000	3%	10,32
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten hoefsmid (gemiddelde graasdruk) 1 kosten veterinaire zorg (gemiddelde graasdruk)		Alterra 2016	2,700	145,37	1,000	57%	82,86
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening t.b.v. vee	op basis van enquete	Alterra 2016	0,050	24,33	1,000	57%	13,87
verwijderen ongew. vegetatie	kruiskruid/distels maaien (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Norm genomen van afzetten opslag met bosmaaier; bedekking 0-5%	Normenboek NBL	3,000	162,00	1,000	5%	8,10
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 60 m/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 60 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster' ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,130	13,15	1,000	43%	5,65
	onderhouden veeraster 60 m/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 60 m	handmatig onderhoud veeraster - slechte bereikbaarheid ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,340	23,21	1,000	14%	3,25
	plaatsen veeraster 60 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 60 m	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	0,876	293,19	0,067	57%	11,20
	verwijderen veeraster 40 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,190	24,68	0,067	43%	0,71
	verwijderen veeraster 40 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 Voorlader 1 vork voor voorlader	raster handmatig losmaken/oprollen, en palen trekken met tractor en voorlader	Alterra 2018	0,414	51,33	0,067	14%	0,48
	verwijderen veeraster 40 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 60 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, storkosten	Alterra 2016/7	0,076	14,72	0,067	57%	0,56

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2020 (beheerjaar 2021)

Natuur- of Landschapstype: N09 Schorren en kwelders**Beheertype: 01 Schor of kwelder**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 10m/ha	1 landbouwwagen 2-assig (A-129) 1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,050	5,84	1,000	100%	5,84
Totaal kosten									155,08
Exploitatiesaldo									155,08

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N10 Vochtige schraalgraslanden
Beheertype: 01 Nat schraalland

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	10 hectare per stuw/molen, bediening vaker.	Alterra 2014	0,450	21,36	1,000	100%	21,36
bewerken/inrichten terrein	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 greppelfrees (A-024)	bestaande greppel uutfrezen, 350 m per ha	Het Groene Boek IMAG	0,700	50,56	0,500	100%	25,28
bekalken/bemesten	bekalken (incl. aankoop 125kg/ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 kunstmeststrooier (SBB) 1 125 kg landbouwkalk	incl. aankoop landbouwkalk en toeslag laden en lossen, verdelen over objecten etc	Het Groene Boek IMAG	2,000	171,53	0,333	10%	5,71
maaieren, afvoeren/oogsten gew	maaieren/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maai-opraapc. rupsbanden (A-241)	nat (of hellend) terrein, afstand perceel - depot 50 m, 150 m3 maaisel/ha	Normenboek NBL	8,460	2.264,53	1,000	70%	1.585,17
	maaieren/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaisel grasland" 150m3/ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	408,10	2,000	30%	244,86
	maaisel afvoeren en composteren 4 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 4 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,414	275,11	1,300	100%	357,64
verwijderen ongew. vegetatie	kruiskruid/distels maaieren (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Norm genomen van afzetten opslag met bosmaaier; bedekking 0-5%	Normenboek NBL	3,000	162,00	1,000	1%	1,62
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat/afschr. molen + stuw per 20 hectare	molen/pomp en stuw nodig om relatief klein terrein op het juiste waterpeil te houden	Alterra 2014	0,040	87,88	1,000	100%	87,88
onderhouden watergangen	slootmaaisel afvoeren en composteren 0,9 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,700	82,58	0,300	100%	24,77
	uitmaaieren watergang 100 m1/ha (nat kwetsbaar terrein)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine 1 aanbouw maaikorf (A-043)	uitmaaieren sloten in nat en kwetsbaar terrein met midigraafmachine en maaikorf	Alterra 2018	0,340	36,54	0,300	100%	10,96
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	11,67	1,000	100%	11,67
Totaal kosten									2.376,93
Exploitatiesaldo									2.376,93

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N10 Vochtige schraalgraslanden
Beheertype: 02 Vochtig hoogland

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	10 hectare per stuw/molen, bediening vaker.	Alterra 2014	0,450	21,36	2,000	100%	42,73
bewerken/inrichten terrein	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 greppelfrees (A-024)	bestaande greppel uitrusten, 225 m per ha	Het Groene Boek IMAG	0,450	32,50	0,500	15%	2,44
	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 greppelfrees (A-024)	bestaande greppel uitrusten, 225 m per ha	Het Groene Boek IMAG	0,450	32,50	0,200	85%	5,53
bekalken/bemesten	bekalken (incl. aankoop 125kg/ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 kunstmeststrooier (SBB) 1 125 kg landbouwkalk	incl. aankoop landbouwkalk en toeslag laden en lossen, verdelen over objecten etc	Het Groene Boek IMAG	2,000	171,53	0,200	80%	27,44
maaieren, afvoeren/oogsten gew	maaieren/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	maaieren met lichtere trekker (40 KW) met zijmaaier; tijdnorm gemiddelde verschillende werkmethoden	Alterra 2014	1,480	112,00	1,250	35%	49,00
	maaieren/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 schotelmaaier 200 cm (A-034) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003)	Maaieren met lichtere trekker (40 KW) met front en zijmaaier; tijdnorm gemiddelde werkmethoden.	Alterra 2014	1,480	130,98	1,250	35%	57,30
	maaieren/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maai-opraapc. rupsbanden (A-241)	maaieren met gespecialiseerde rupsmaaier; tijdnorm is gemiddelde verschillende werkmethoden.	Alterra 2014	1,480	396,16	1,250	15%	74,28
	wiersen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 cirkelhark, 300 cm (A-048)	Gebruik kleinere trekker (40 kW) bij nattere terreinomstandigheden.	Alterra 2014	2,610	184,98	1,250	85%	196,55
	oprapen en lossen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 oprapwagen (A-051)	grasland-losplaats 200 m; vochtig/oneffen; 4 km/u; 5 m wiersafstand; 150 m ³ /ha	Normenboek NBL	1,870	220,61	1,250	85%	234,40
	maaieren/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maai-opraapc. rupsbanden (A-241)	nat (of hellend) terrein, afstand perceel - depot 50 m, 150 m ³ maaisel/ha	Normenboek NBL	8,460	2.264,53	1,250	15%	424,60
	maaisel afvoeren en composteren 6 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 6 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,621	412,66	1,250	15%	77,37
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86)	matige begrazingsdruk met deels 'boerenvee' op matig veilig terrein	Ervaring TBO's	1,200	56,97	1,000	60%	34,18

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N10 Vochtige schraalgraslanden
Beheertype: 02 Vochtige hoogland

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86)	grotendeels d.m.v. zoet oppervlaktewater voorzien van drinkwater	Ervaring TBO's	0,300	14,24	1,000	60%	8,55
verwijderen ongew. vegetatie	kruiskruid/distels maaien (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Norm genomen van afzetten opslag met bosmaaier; bedekking 0-5%	Normenboek NBL	3,000	162,00	1,000	5%	8,10
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 60 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 60 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster' ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,130	13,15	1,000	60%	7,89
	plaatsen veeraster 60 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 60 m	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	0,876	293,19	0,067	60%	11,79
	verwijderen veeraster 40 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,190	24,68	0,067	60%	0,99
	verwijderen veeraster 40 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 60 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, storkosten	Alterra 2016/7	0,076	14,72	0,067	60%	0,59
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat/afschr. molen + stuw per 20 hectare	molen/pomp en stuw nodig om relatief klein terrein op het juiste waterpeil te houden	Alterra 2014	0,040	87,88	1,000	100%	87,88
onderhouden watergangen	slootmaaisel afvoeren en composteren 1,2 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,930	109,72	0,450	100%	49,37
	uitmaaien watergang 100 m1/ha (nat kwetsbaar terrein)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine 1 aanbouw maaikorf (A-043)	uitmaaien sloten in nat en kwetsbaar terrein met midi-graafmachine en maaikorf	Alterra 2018	0,340	36,54	0,450	100%	16,44
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	11,67	1,000	100%	11,67
Totaal kosten									1.429,09

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2020 (beheerjaar 2021)

Natuur- of Landschapstype: **N10 Vochtige schraalgraslanden**

Beheertype: **02 Vochtig hooiland**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
Opbrengsten	Activiteit						Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie,maaïen						1	85%	50,19
Totaal opbrengsten									50,19
Exploitatiesaldo									1.378,90

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N11 Droge schraalgraslanden
Beheertype: 01 Droog schraalland

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maai-opraapc. rupsbanden (A-241)	nat (of hellend) terrein, afstand perceel - depot 50 m, 150 m3 maaisel/ha	Normenboek NBL	8,460	2.264,53	1,000	10%	226,45
	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaisel grasland" 150m3/ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	408,10	1,000	45%	183,64
	maaisel afvoeren en composteren 6 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 6 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,621	412,66	1,000	55%	226,96
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zorg (hogere graasdruk) 1 kosten hoefsmid (hogere graasdruk)	op basis van enquete	Alterra 2016	2,700	156,83	1,000	50%	78,42
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening t.b.v. vee	op basis van enquete	Alterra 2016	0,050	24,33	1,000	50%	12,17
verwijderen ongew. vegetatie	kruidskrub/distels maaien (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Norm genomen van afzetten opslag met bosmaaier; bedekking 0-5%	Normenboek NBL	3,000	162,00	1,000	5%	8,10
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 200 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 200 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster' ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7/8	0,420	43,15	1,000	19%	8,20
	onderhouden veeraster 200 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 200 m	handmatig onderhoud veeraster - slechte bereikbaarheid ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	1,130	77,18	1,000	6%	4,63
	onderhouden schapenraster 200 m1/ha incl. hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving schapenraster 200 m	na splitsing 'plaatsen schapenraster' en 'onderhouden schapenraster' ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	1,320	127,91	1,000	19%	24,30
	onderhouden schapenraster 200 m1/ha incl. hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving schapenraster 200 m	handmatig onderhoud schapenraster - slechte bereikbaarheid ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	2,790	198,36	1,000	6%	11,90
	plaatsen veeraster 200 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 200 m	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	2,920	977,29	0,067	25%	16,37

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2020 (beheerjaar 2021)

Natuur- of Landschapstype: N11 Droge schraalgraslanden

Beheertype: 01 Droog schraalland

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	plaatsen schapenraster 200 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg schapenraster 200 m	plaatsen palen schapenraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	1,800	1.863,84	0,067	25%	31,22
	plaatsen schapenraster 200 m/ha	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 wikkelmachine (A-142)	bevestigen schapenraster aan geplaatste palen (gebruikt materiaal bij 'plts palen')	Alterra 2016/7	1,660	308,01	0,067	25%	5,16
	verwijderen veeraster 200 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,948	123,15	0,067	19%	1,57
	verwijderen veeraster 200 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 Voorlader 1 vork voor voorlader	raster handmatig losmaken/oprollen, en palen trekken met tractor en voorlader	Alterra 2018	2,070	256,63	0,067	6%	1,03
	verwijderen veeraster 200 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 200 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016/7	0,252	48,88	0,067	25%	0,82
	verwijderen schapenraster 200 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,948	123,15	0,067	19%	1,57
	verwijderen schapenraster 200 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 Voorlader 1 vork voor voorlader	raster handmatig losmaken/oprollen, en palen trekken met tractor en voorlader	Alterra 2018	2,070	256,63	0,067	6%	1,03
	verwijderen schapenraster 200 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 200 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016/7	0,252	48,88	0,067	25%	0,82
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	11,67	1,000	100%	11,67
Totaal kosten									856,03
Exploitatiesaldo									856,03

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**

Natuur- of Landschapstype: N12 Voedselrijke graslanden en akkers

Beheertype: 01 Bloemdijk

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
maaien zonder afvoer	bloten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	Maximaal 20% van de oppervlakte maaien ivm ruigte/mestplekken	Alterra 2015	0,970	73,40	1,000	70%	51,38
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaisel grasland" 150m3/ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	408,10	1,200	40%	195,89
	maaisel afvoeren en composteren 4 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 4 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,414	275,11	1,200	40%	132,05
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zorg (hogere graasdruk)	hoge begrazingsdruk met grotendeels 'boerenveen' op onoverzichtelijk terrein.	Ervaring TBO's	1,600	94,79	1,000	70%	66,35
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening t.b.v. vee	grotendeels aangewezen op zoetwater gebracht door de mens/weidepomp	ervaring TBO's	0,600	50,45	1,000	70%	35,31
verwijderen ongew. vegetatie	kruiskruid/distels maaien (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Norm genomen van afzetten opslag met bosmaaier; bedekking 0-5%	Normenboek NBL	3,000	162,00	1,000	5%	8,10
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 1500m/ha incl. kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 1500 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster' ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	3,150	323,66	1,000	20%	64,73
	onderhouden schapenraster 1500 m/ha incl. hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving schapenraster 1500 m	na splitsing 'plaatsen schapenraster' en 'onderhouden schapenraster' ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	9,900	959,33	1,000	70%	671,53
	plaatsen veeraster 1500 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 1500 m	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	21,900	7.329,65	0,067	20%	98,22
	plaatsen schapenraster 1500 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg schapenraster 1500 m	plaatsen palen schapenraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	13,500	13.978,80	0,067	70%	655,61
	plaatsen schapenraster 1500 m/ha	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 wikkelmachine (A-142)	bevestigen schapenraster aan geplaatste palen (gebruikt materiaal bij 'plts palen')	Alterra 2016/7	12,450	2.310,10	0,067	70%	108,34

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2020 (beheerjaar 2021)

Natuur- of Landschapstype: N12 Voedselrijke graslanden en akkers

Beheertype: 01 Bloemdijk

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	verwijderen veeraster 1500 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	7,110	923,59	0,067	20%	12,38
	verwijderen veeraster 1500 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 1500 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016/7	1,890	366,61	0,067	20%	4,91
	verwijderen schapenraster 1500 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	7,110	923,59	0,067	70%	43,32
	verwijderen schapenraster 1500 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 1500 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016/7	1,890	366,61	0,067	70%	17,19
onderhouden watergangen	uitmaaieren watergang 100 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaieren	Normenboek NBL	0,460	47,68	1,200	100%	57,21
	slootmaaisel afvoeren en composteren 1,2 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,930	109,72	1,200	100%	131,66
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 5m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,025	2,92	1,000	100%	2,92
Totaal kosten									2.357,10
Exploitatiesaldo									2.357,10

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N12 Voedselrijke graslanden en akkers
Beheertype: 02 Kruiden- en faunarijk grasland (met IGG)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
bewerken/inrichten terrein	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 greppelfrees (A-024)	bestaande greppel uitfrezen, 300 m per ha	Het Groene Boek IMAG	0,600	43,34	0,500	25%	5,42
bekalken/bemesten	bekalken (incl. aankoop 125kg/ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 kunstmeststrooier (SBB) 1 125 kg landbouwkalk	incl. aankoop landbouwkalk en toeslag laden en lossen, verdelen over objecten etc	Het Groene Boek IMAG	2,000	171,53	0,333	10%	5,71
maaieren, afvoeren/oogsten gew	maaieren/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	maaieren met reguliere trekker (60 KW) met schotelmaaier, tijdnorm gemiddelde werkmethoden.	Alterra 2014	0,930	77,49	1,600	5%	6,20
	maaieren/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw 1 schotelmaaier 200 cm (A-034) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240)	Maaieren reguliere trekker (60 kW) met front- en zijmaaier, tijdnorm gemiddelde, randen ged. begroeid.	Alterra 2014	0,930	89,42	1,600	5%	7,15
	schudden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw 1 cirkelschudder 400 cm (A-047)	Schudden uitvoeren met een reguliere trekker (60 kW).	Alterra 2014	0,520	41,93	3,200	10%	13,42
	wiersen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw 1 cirkelhark, 300 cm (A-048)	Reguliere trekker (60 kW) bij gemiddelde terreinomstandigheden.	Alterra 2014	0,850	66,75	1,600	10%	10,68
	opraperen en lossen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw 1 opraapwagen (A-051)	reguliere trekker, gemiddelde omstandigheden.	Alterra 2014	1,140	129,53	1,600	10%	20,73
	maaieren/opraperen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	tijdsnorm gebaseerd op "opraperen maaisel grasland" 150m3/ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	408,10	1,600	15%	97,94
	maaisel afvoeren en composteren 6 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 6 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,621	412,66	1,600	15%	99,04
verwijderen ongew. vegetatie	kruid/distels maaieren (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Norm genomen van afzetten opslag met bosmaaier; bedekking 0-5%	Normenboek NBL	3,000	162,00	1,000	15%	24,30
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 100 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 100 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,210	21,58	1,000	20%	4,32

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2020 (beheerjaar 2021)

Natuur- of Landschapstype: **N12 Voedselrijke graslanden en akkers**
 Beheertype: **02 Kruiden- en faunarijk grasland (met IGG)**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	plaatsen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 100 m	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	1,460	488,64	0,067	20%	6,55
	verwijderen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,474	61,57	0,067	20%	0,83
	verwijderen veeraster 100 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 100 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, storkosten	Alterra 2016/7	0,126	24,45	0,067	20%	0,33
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	relatief weinig kunstwerken om te onderhouden van regulier geld	Ervaring TBO's	0,080	3,83	1,000	100%	3,83
onderhouden watergangen	uitmaaien watergang 50 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaien	Normenboek NBL	0,230	23,84	0,450	100%	10,73
	frezen slootmaaisel 50 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 Wallenfrees	frezen van slootmaaisel in minder kwetsbare natuurgebieden (N12)	Alterra 2017	0,049	4,62	0,450	100%	2,08
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profilieren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	11,67	1,000	100%	11,67
Totaal kosten									330,91

Opbrengsten	Activiteit	Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie,maaieren	3	10%	17,71
	via ingebruikgeving,begrazen binnen raster/ sloten	1	50%	35,43
	via ingebruikgeving,maaieren	1	25%	22,14
Totaal opbrengsten				75,28
Exploitatiesaldo				255,63

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N12 Voedselrijke graslanden en akkers
Beheertype: 03 Glanshaverhooiland

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
bewerken/inrichten terrein	slepen/rollen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 weidesleep (SBB)	matig vochtig/oneffen, rijsnelheid 8 km/u, perceelsgrootte 50 x100 m, werkbreedte 5 m	Ervaring TBO's	0,500	34,39	0,500	20%	3,44
	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 greppelfrees (A-024)	bestaande greppel uitfrezen, 300 m per ha	Het Groene Boek IMAG	0,600	43,34	0,333	100%	14,43
maaaien zonder afvoer	bloten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	Maximaal 20% van de oppervlakte maaaien ivm ruigte/mestplekken	Alterra 2015	0,970	73,40	1,000	20%	14,68
maaaien, afvoeren/oogsten gew	maaaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	maaaien met reguliere trekker (60 KW) met schotelmaaier, tijdnorm gemiddelde werkmethoden.	Alterra 2014	0,930	77,49	1,600	50%	61,99
	maaaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw 1 schotelmaaier 200 cm (A-034) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240)	Maaaien reguliere trekker (60 kW) met front- en zijmaaier, tijdnorm gemiddelde, randen ged. begroeid.	Alterra 2014	0,930	89,42	1,600	50%	71,54
	schudden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw 1 cirkelschudder 400 cm (A-047)	Schudden uitvoeren met een reguliere trekker (60 kW).	Alterra 2014	0,520	41,93	3,200	100%	134,16
	wiersen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw 1 cirkelhark, 300 cm (A-048)	Reguliere trekker (60 kW) bij gemiddelde terreinomstandigheden.	Alterra 2014	0,850	66,75	1,600	100%	106,79
	oprapen en lossen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw 1 opraapwagen (A-051)	reguliere trekker, gemiddelde omstandigheden.	Alterra 2014	1,140	129,53	1,600	100%	207,25
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zorg (hogere graasdruk)	hoge begrazingsdruk met grotendeels 'boerenvee' op onoverzichtelijk terrein.	Ervaring TBO's	1,600	94,79	1,000	20%	18,96
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening t.b.v. vee	grotendeels aangewezen op zoetwater gebracht door de mens/weidepomp	ervaring TBO's	0,600	50,45	1,000	20%	10,09
verwijderen ongew. vegetatie	kruiskruid/distels maaaien (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Norm genomen van afzetten opslag met bosmaaier; bedekking 0-5%	Normenboek NBL	3,000	162,00	1,000	10%	16,20
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 100 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 100 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,210	21,58	1,000	20%	4,32

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2020 (beheerjaar 2021)

Natuur- of Landschapstype: N12 Voedselrijke graslanden en akkers

Beheertype: 03 Glanshaverhooiland

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.	
	plaatsen veeraster m/ha	100	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 100 m	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	1,460	488,64	0,067	20%	6,55
	verwijderen veeraster m/ha	100	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,474	61,57	0,067	20%	0,83
	verwijderen veeraster m/ha	100	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 100 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016/7	0,126	24,45	0,067	20%	0,33
onderhouden watergangen	uitmaaien watergang m1/ha	50	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaien	Normenboek NBL	0,230	23,84	0,450	100%	10,73
	frezen slootmaaisel m1/ha	50	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 Wallenfrees	frezen van slootmaaisel in minder kwetsbare natuurgebieden (N12)	Alterra 2017	0,049	4,62	0,450	100%	2,08
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha		1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	11,67	1,000	100%	11,67

Totaal kosten

696,02

Opbrengsten

Activiteit

Productie

% opp.

Opbrengst
per ha p.j.

in eigen regie,maaien

3

100%

177,15

Totaal
opbrengsten

177,15

Exploitatiesaldo

518,87

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N12 Voedselrijke graslanden en akkers
Beheertype: 04 Zilt- en overstromingsgrasland

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	10 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,220	10,44	1,000	20%	2,09
bewerken/inrichten terrein	slepen/rollen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 weidesleep (SBB)	matig vochtig/oneffen, rijsnelheid 8 km/u, perceelsgrootte 50 x100 m, werkbreedte 5 m	Ervaring TBO's	0,500	34,39	0,500	100%	17,19
	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 greppelfrees (A-024)	bestaande greppel uitfrezen, 300 m per ha	Het Groene Boek IMAG	0,600	43,34	0,500	100%	21,67
	herprofilen sloten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 hydraulische graafmachine (A-225)	Klei, norm voor greppel graven (0,45 u/100 m) en 0,2 u/100 m verwerken vrijkomende grond	Normenboek NBL	0,650	70,30	0,200	20%	2,81
maaien zonder afvoer	bloten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	Maximaal 20% van de oppervlakte maaien ivm ruigte/mestplekken	Alterra 2015	0,970	73,40	1,000	80%	58,72
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaisel grasland" 150m3/ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	408,10	1,000	20%	81,62
	maaisel afvoeren en composteren 6 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 6 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,621	412,66	1,000	20%	82,53
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten hoefsmid (gemiddelde graasdruk) 1 kosten veterinaire zorg (gemiddelde graasdruk)		Alterra 2016	2,700	145,37	1,000	100%	145,37
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening t.b.v. vee	op basis van enquête	Alterra 2016	0,050	24,33	1,000	100%	24,33
verwijderen ongew. vegetatie	kruiskruid/distels maaien (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Norm genomen van afzetten opslag met bosmaaier; bedekking 0-5%	Normenboek NBL	3,000	162,00	1,000	50%	81,00
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 100 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 100 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,210	21,58	1,000	75%	16,19
	onderhouden veeraster 100 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 100 m	handmatig onderhoud raster - slechte bereikbaarheid ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,560	38,36	1,000	25%	9,59

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2020 (beheerjaar 2021)

Natuur- of Landschapstype: N12 Voedselrijke graslanden en akkers

Beheertype: 04 Zilt- en overstromingsgrasland

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	plaatsen veeraster m/ha	100 2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 100 m	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	1,460	488,64	0,067	100%	32,74
	verwijderen veeraster m/ha	100 2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,474	61,57	0,067	75%	3,09
	verwijderen veeraster m/ha	100 2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 Voorlader 1 vork voor voorlader	raster handmatig losmaken/oprollen, en palen trekken met tractor en voorlader	Alterra 2018	1,035	128,31	0,067	25%	2,15
	verwijderen veeraster m/ha	100 1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 100 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016/7	0,126	24,45	0,067	100%	1,64
onderhouden watergangen	uitmaaien watergang m1/ha	100 1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaien	Normenboek NBL	0,460	47,68	0,450	100%	21,46
	frezen slootmaaisel m1/ha	100 1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 Wallenfrees	frezen van slootmaaisel in minder kwetsbare natuurgebieden (N12)	Alterra 2017	0,100	9,42	0,450	100%	4,24
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	11,67	1,000	100%	11,67
Totaal kosten									620,11
Exploitatiesaldo									620,11

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N12 Voedselrijke graslanden en akkers
Beheertype: 05 Kruiden- en faunarijke akker [met IGG]

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
bewerken/inrichten terrein	cultivatoren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 cultivator (A-027)	0,30 ha gem.opp. en dan gemiddelde tussen zand en veen (2,70 u) en klei (3,20 u)	Normenboek NBL	2,950	207,98	1,750	50%	181,98
	ploegen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 wentelploeg 2-scharig akker (A-028)	werkdiepte 25 cm; gem.opp 0,30 ha	Normenboek NBL	6,000	510,30	1,000	50%	255,15
	frezen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 grondfrees (overtop) (A-032)	met zode, oppervlakte 0,3 ha	Normenboek NBL	4,800	410,04	1,000	50%	205,02
zaaien/planten	zaaien (incl. aankoop graan/zaad)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 zaaimachine (A-041) 1 graan/kruidenmengselzaad	> 0,1 ha opp. 50 kg zaad, werkbreedte 2 tot 3 meter	Normenboek NBL	2,300	315,74	1,000	50%	157,87
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 combine 150 kw (graan)	oogsten granen met maaidorser; incl. transport maaidorser naar akker	Alterra 2016	0,930	170,33	1,000	50%	85,16
	maaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 dumper (A-082)	transport geoogst graan naar opslag (3 km).	Alterra 2016	0,180	16,12	1,000	50%	8,06
	maaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 150 Kw (A-081) 1 grootpakkenpers (stro)	strobalen persen met grootpakkenpers achter trekker na maaidorsen graan	Alterra 2016	0,240	48,37	1,000	50%	24,18
	maaien/snijden	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 laadschop 1750 liter 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	opladen strobalen in veld, inclusief 3 km lokaal transport	Alterra 2016	0,390	70,99	1,000	50%	35,49
verwijderen ongew. vegetatie	schoffelen/frezen/harken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 cultivator (A-027)	werkbreedte 225 cm; klei; 0,30 ha oppervlakte	Normenboek NBL	3,200	225,60	2,000	50%	225,60
onderhouden watergangen	uitmaaien watergang 50 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaien	Normenboek NBL	0,230	23,84	0,450	40%	4,29
	frezen slootmaaisel 50 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 Wallenfrees	frezen van slootmaaisel in minder kwetsbare natuurgebieden (N12)	Alterra 2017	0,049	4,62	0,450	40%	0,83
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	11,67	1,000	100%	11,67

Totaal kosten
1.195,31

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2020 (beheerjaar 2021)

Natuur- of Landschapstype: **N12 Voedselrijke graslanden en akkers**
 Beheertype: **05 Kruiden- en faunarijke akker [met IGG]**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
<hr/>									
Opbrengsten	Activiteit						Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie,verkoop traditioneel gewas						1	50%	295,21
	via ingebruikgeving,verkoop traditioneel gewas						1	40%	47,24
Totaal opbrengsten									342,45
Exploitatiesaldo									852,86

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N12 Voedselrijke graslanden en akkers
Beheertype: 06 Ruigteveld

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten hoefsmid (gemiddelde graasdruk) 1 kosten veterinaire zorg (gemiddelde graasdruk)		Alterra 2016	2,700	145,37	1,000	10%	14,54
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening t.b.v. vee	op basis van enquete	Alterra 2016	0,050	24,33	1,000	10%	2,43
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	opslag 1-of meerstammig, hoogte >1 m, stobdiam.>1 cm; 0-5% bedekking	Normenboek NBL	3,000	162,00	0,100	15%	2,43
	kruiskruid/distels maaien (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Norm genomen van afzetten opslag met bosmaaier; bedekking 0-5%	Normenboek NBL	3,000	162,00	1,000	15%	24,30
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 100 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 100 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,210	21,58	1,000	7%	1,51
	onderhouden veeraster 100 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 100 m	handmatig onderhoud raster - slechte bereikbaarheid ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,560	38,36	1,000	3%	1,15
	plaatsen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 100 m	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	1,460	488,64	0,067	10%	3,27
verwijderen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midgraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,474	61,57	0,067	7%	0,29	
verwijderen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 Voorlader 1 vork voor voorlader	raster handmatig losmaken/oprollen, en palen trekken met tractor en voorlader	Alterra 2018	1,035	128,31	0,067	3%	0,26	
verwijderen veeraster 100 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 100 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016/7	0,126	24,45	0,067	10%	0,16	
onderhouden watergangen	uitmaaien watergang 100 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaiakorf (A-043)	maaiakorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaien	Normenboek NBL	0,460	47,68	1,200	100%	57,21

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2020 (beheerjaar 2021)

Natuur- of Landschapstype: N12 Voedselrijke graslanden en akkers**Beheertype: 06 Ruigteveld**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	11,67	1,000	100%	11,67
Totaal kosten									119,23
Exploitatiesaldo									119,23

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N13 Vogelgraslanden
Beheertype: 01 Vochtig weidevogelgrasland (met IGG)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	10 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,220	10,44	1,000	100%	10,44
bewerken/inrichten terrein	slepen/rollen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 weidesleep (SBB)	matig vochtig/oneffen, rijnsnelheid 8 km/u, perceelsgrootte 50 x100 m, werkbreedte 5 m	Ervaring TBO's	0,500	34,39	1,000	75%	25,79
	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 greppelfrees (A-024)	bestaande greppel uitfrezen, 350 m per ha	Het Groene Boek IMAG	0,700	50,56	0,400	75%	15,17
bekalken/bemesten	bekalken (incl. aankoop 125kg/ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 kunstmeststrooier (SBB) 1 125 kg landbouwkalk	incl. aankoop landbouwkalk en toeslag laden en lossen, verdelen over objecten etc	Het Groene Boek IMAG	2,000	171,53	1,000	60%	102,92
	bemesten ruige stalmeest: voorbereidend transport	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton	15 ton ruige mest per hectare, tussentransport over 10 km verharde weg incl. laden/lossen.	Alterra 2014	2,180	239,53	0,333	75%	59,82
	bemesten ruige stalmeest: laden op mestverstrooier	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	15 ton ruige mest per ha, laden op stalmeestverstrooier met midigraafmachine.	Alterra 2014	0,440	36,27	0,333	75%	9,06
	bemesten ruige stalmeest: uitrijden mest met verstrooier	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 stalmeestverspreider (SBB) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 aankoop ruige stalmeest	15 ton ruige mest per hectare, uitrijden over het veld met stalmeeststrooier incl. 200 meter vervoer.	Alterra 2014	0,700	149,13	0,333	75%	37,25
maaieren zonder afvoer	bloten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	Maximaal 20% van de oppervlakte maaieren ivm ruigte/mestplekken	Alterra 2015	0,970	73,40	0,500	75%	27,53
maaieren, afvoeren/oogsten gew	maaieren/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	maaieren met lichtere trekker (40 KW) met zijmaaier; tijdnorm gemiddelde verschillende werkmethoden	Alterra 2014	1,480	112,00	1,000	25%	28,00
	maaieren/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 schotelmaaier 200 cm (A-034) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003)	Maaieren met lichtere trekker (40 KW) met front en zijmaaier; tijdnorm gemiddelde werkmethoden.	Alterra 2014	1,480	130,98	1,000	25%	32,75
	maaieren/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maai-opraapc. rupsbanden (A- 241)	maaieren met gespecialiseerde rupsmaaier; tijdnorm is gemiddelde verschillende werkmethoden.	Alterra 2014	1,480	396,16	1,000	10%	39,62
	schudden	1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 cirkelschudder 400 cm (A-047)	Uitvoering schudden met kleinere trekker (40 kW).	Alterra 2014	0,670	48,89	2,000	60%	58,67

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N13 Vogelgraslanden
Beheertype: 01 Vochtig weidevogelgrasland (met IGG)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	wiersen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 cirkelhark, 300 cm (A-048)	Gebruik kleinere trekker (40 kW) bij natere terreinomstandigheden.	Alterra 2014	2,610	184,98	1,000	60%	110,99
	oprapen en lossen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 opraapwagen (A-051)	Kleinere trekker wegens natter terrein.	Alterra 2014	1,350	148,33	1,000	60%	89,00
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zorg (hogere graasdruk)	hoge begrazingsdruk met grotendeels 'boerenvee' op onoverzichtelijk terrein.	Ervaring TBO's	1,600	94,79	1,000	75%	71,09
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86)	grotendeels d.m.v. zoet oppervlaktewater voorzien van drinkwater	Ervaring TBO's	0,300	14,24	1,000	75%	10,68
verwijderen ongew. vegetatie	kruidskruis/distels maaien (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Norm genomen van afzetten opslag met bosmaaier; bedekking 0-5%	Normenboek NBL	3,000	162,00	1,000	25%	40,50
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 100 m/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 100 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,210	21,58	1,000	75%	16,19
	plaatsen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 100 m	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	1,460	488,64	0,067	75%	24,55
	verwijderen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,474	61,57	0,067	75%	3,09
	verwijderen veeraster 100 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 100 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, storkosten	Alterra 2016/7	0,126	24,45	0,067	75%	1,23
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	relatief veel terrein achter de stuw waardoor kosten laag zijn	Ervaring TBO's	0,350	16,77	1,000	100%	16,77
onderhouden watergangen	uitmaaien watergang 100 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaien	Normenboek NBL	0,460	47,68	1,200	100%	57,21
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	11,67	1,000	100%	11,67

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2020 (beheerjaar 2021)

Natuur- of Landschapstype: **N13 Vogelgraslanden**
 Beheertype: **01 Vochtig weidevogelgrasland (met IGG)**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
Totaal kosten									899,98
Opbrengsten	Activiteit						Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie,maaien						3	60%	106,29
	via ingebruikgeving,maaien						1	25%	22,14
Totaal opbrengsten									128,43
Exploitatiesaldo									771,55

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N13 Vogelgraslanden
Beheertype: 02 Wintergastenweide (met IGG)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
bewerken/inrichten terrein	eggen	1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 eg (veld-, akker-) 300 cm (A-026) 1 medewerker laag tarief (A-86)	werkbreedte 300 cm; gem. opp. 1 ha (gemid. van 1,7 en 1,3 uur/ha)	Normenboek NBL	1,500	113,06	1,000	5%	5,65
	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 greppelfrees (A-024)	bestaande greppel uitfrezen, 350 m per ha	Het Groene Boek IMAG	0,700	50,56	0,500	5%	1,26
bekalken/bemesten	bemesten (incl. aankoop mest)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 kunstmeststrooier (SBB) 1 aankoop kunstmest	strooien 100 kg/ha van 0,5 u/ha; toeslag voor laden en lossen in depot en verdelen over de object	Ervaring TBO's	1,800	204,06	1,000	5%	10,20
maaïen zonder afvoer	bloten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	Maximaal 20% van de oppervlakte maaïen ivm ruigte/mestplekken	Alterra 2015	0,970	73,40	0,500	5%	1,84
maaïen, afvoeren/oogsten gew	maaïen/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 schotelmaaier 200 cm (A-034) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw	Maaïen met reguliere trekker (60 kW) met cyclomaaier, vochtig, onbegroeide randen.	Alterra 2014	0,900	74,99	1,000	5%	3,75
	schudden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw 1 cirkelschudder 400 cm (A-047)	Schudden uitvoeren met een reguliere trekker (60 kW).	Alterra 2014	0,520	41,93	2,000	5%	4,19
	wiersen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw 1 cirkelhark, 300 cm (A-048)	Reguliere trekker (60 kW) bij gemiddelde terreinomstandigheden.	Alterra 2014	0,850	66,75	1,000	5%	3,34
	oprapen en lossen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw 1 opraapwagen (A-051)	reguliere trekker, gemiddelde omstandigheden.	Alterra 2014	1,140	129,53	1,000	5%	6,48
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zorg (hogere graasdruk)	hoge begrazingsdruk met grotendeels 'boerenvee' op onoverzichtelijk terrein.	Ervaring TBO's	1,600	94,79	1,000	5%	4,74
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86)	grotendeels d.m.v. zoet oppervlaktewater voorzien van drinkwater	Ervaring TBO's	0,300	14,24	1,000	5%	0,71
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 60 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 60 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster' ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,130	13,15	1,000	5%	0,66
	plaatsen veeraster 60 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 60 m	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	0,876	293,19	0,067	5%	0,98

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2020 (beheerjaar 2021)

Natuur- of Landschapstype: **N13 Vogelgraslanden**
 Beheertype: **02 Wintergastenweide (met IGG)**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	verwijderen veeraster 40 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midgraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,190	24,68	0,067	5%	0,08
	verwijderen veeraster 40 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 60 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, storkosten	Alterra 2016/7	0,076	14,72	0,067	5%	0,05
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	relatief weinig kunstwerken om te onderhouden van regulier geld	Ervaring TBO's	0,080	3,83	1,000	100%	3,83
onderhouden watergangen	uitmaaien watergang 100 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaien	Normenboek NBL	0,460	47,68	1,200	100%	57,21
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	11,67	1,000	100%	11,67
Totaal kosten									116,65

Opbrengsten	Activiteit	Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie,maaaien	3	5%	8,86
	via ingebruikgeving,begrazen binnen raster/ sloten	1	40%	28,34
	via ingebruikgeving,maaaien	1	55%	48,71
Totaal opbrengsten				85,91
Exploitatiesaldo				30,74

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N14 Vochtige bossen
Beheertype: 01 Rivier- en beekbegeleidend bos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zorg (lage graasdruk) 1 kosten hoefsmid (lage graasdruk)	op basis van enquête	Alterra 2016	1,900	98,80	1,000	10%	9,88
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening t.b.v. vee	op basis van enquête	Alterra 2016	0,020	22,91	1,000	10%	2,29
reduceren stamtaal, geen oogst	afzetten/zuiveren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	monocultuur' eik, es of els, <6 m hoog; 7 cm DBH, 100 st/ha ivm omvormingsbeheer]	Nordenboek NBL	6,000	344,70	0,100	15%	5,17
	ringen (5 tot 50 bomen per ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	2 zaagsnedes door het cambium rondom de wortelaanzet	Alterra 2014	0,340	19,53	0,050	15%	0,15
snoeien	snoeien overhangende takken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	conform N14.01; met (motor)stokzaag langs bosranden en exploitatiewegen	BUWA2015	3,700	177,32	0,250	5%	2,22
	versnipperen gesnoeid hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 houtversnipperaar (A-054)	tot 14 cm dik; gemidd. 1-10 takken per boom (en ca 200 bomen/ha)	Normenboek NBL	2,000	286,20	0,250	5%	3,58
monitoring/karteren	certificering bos	1 medewerker hoog tarief (A-149) 1 mat. kosten certificering	op basis van uitgevoerde enquête	Alterra 2016	0,040	6,22	1,000	100%	6,22
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 100 m/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 100 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,210	21,58	1,000	7%	1,51
	onderhouden veeraster 100 m/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 100 m	handmatig onderhoud raster - slechte bereikbaarheid ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,560	38,36	1,000	3%	1,15
	plaatsen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 100 m	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	1,460	488,64	0,067	10%	3,27
	verwijderen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,474	61,57	0,067	7%	0,29
verwijderen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 Voorlader 1 vork voor voorlader	raster handmatig losmaken/oprollen, en palen trekken met tractor en voorlader	Alterra 2018	1,035	128,31	0,067	3%	0,26	
verwijderen veeraster 100 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op	Alterra 2016/7	0,126	24,45	0,067	10%	0,16	

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2020 (beheerjaar 2021)

Natuur- of Landschapstype: **N14 Vochtige bossen**
 Beheertype: **01 Rivier- en beekbegeleidend bos**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
		1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 100 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten						
onderhouden watergangen	uitmaaïen watergang 5 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaïen	Normenboek NBL	0,023	2,38	0,450	100%	1,07
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0.03 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,023	2,71	0,450	100%	1,22
inspecteren veiligheid	Visual Tree Assessment (VTA-controle) per hectare	1 medewerker hoog tarief (A-149)	25 bomen per uur; totaal 12 bomen	Unie van bosgroepen	0,320	19,13	0,500	10%	0,96
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaïen/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	11,67	1,000	100%	11,67
Totaal kosten									51,06

Opbrengsten	Activiteit	Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie, verkoop houtsnippers	1	5%	4,13
Totaal opbrengsten				4,13
Exploitatiesaldo				46,93

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N14 Vochtige bossen
Beheertype: 02 Hoog- en laagveenbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	50 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,040	1,90	1,000	80%	1,52
reduceren stamtaal, geen oogst	afzetten/zuiveren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	monocultuur' eik, es of els, <6 m hoog; 7 cm DBH, 100 st/ha ivm omvormingsbeheer	Normenboek NBL	6,000	344,70	0,010	15%	0,52
	ringen (5 tot 50 bomen per ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	2 zaagsnedes door het cambium rondom de wortelaanzet	Alterra 2014	0,340	19,53	0,020	15%	0,06
snoeien	snoeien overhangende takken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	conform N14.02; met (motor)stokzaag langs bosranden en exploitatiewegen	BUWA2015	2,200	105,44	0,250	5%	1,32
	versnipperen gesnoeid hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 houtversnipperaar (A-054)	tot 14 cm dik; gemidd. 1-10 takken per boom (en ca 200 bomen/ha)	Normenboek NBL	2,000	286,20	0,250	5%	3,58
monitoring/karteren	certificering bos	1 medewerker hoog tarief (A-149) 1 mat. kosten certificering	op basis van uitgevoerde enquete	Alterra 2016	0,040	6,22	1,000	100%	6,22
onderhouden watergangen	uitmaaaien watergang 5 m/1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaaien	Normenboek NBL	0,023	2,38	0,450	100%	1,07
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0.03 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,023	2,71	0,450	100%	1,22
inspecteren veiligheid	Visual Tree Assessment (VTA-controle) per hectare	1 medewerker hoog tarief (A-149)	25 bomen per uur; totaal 12 bomen	Unie van bosgroepen	0,320	19,13	0,500	5%	0,48
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	11,67	1,000	100%	11,67

Totaal kosten
27,65
Opbrengsten
Activiteit
Productie
% opp.
Opbrengst per ha p.j.

in eigen regie, verkoop houtsnippers

1

5%

4,13

Totaal opbrengsten
4,13
Exploitatiesaldo
23,52

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N14 Vochtige bossen
Beheertype: 03 Haagbeuken- en essenbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
bewerken/inrichten terrein	verkleinen tak-, top- en resthout	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 klepelmaaier (A-021)	werkbr.125-150 cm; kapvlakte >0,25 ha; opp.aandeel 100%, 1 x klepelen den/douglas	Normenboek NBL	6,000	639,45	0,010	2%	0,13
	maken van plantgaten/-plekken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 plantplekkenmaker (Kulla) (A-025)	Kapvlakte, tak- en tophout verkleind, rijafstand 1,5 m; aantal per ha 4000-6500	Normenboek NBL	7,000	516,60	0,010	2%	0,10
zaaien/planten	lossen, inkuilen en laden plantsoen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	4000 st 2-3 jr bosplantsoen inkuilen naar soort op centrale kuilplaats	Normenboek NBL	8,000	383,40	0,010	2%	0,08
	groepsgewijs inbrengen zaadbomen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	4000 st eik in gewoelde plantplekken; tak- en tophout verkleind	Normenboek NBL	44,000	2.108,70	0,010	2%	0,42
	Aankoop plantsoen bos in omvorming	1 Aankoop plantsoen bos in omvorming	4000 stuks Quercus petrea, 60 - 100, w, 12, autochtoon per jaar	SBB	0,000	6.912,00	0,010	2%	1,38
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zorg (lage graasdruk) 1 kosten hoefsmid (lage graasdruk)	op basis van enquete	Alterra 2016	1,900	98,80	1,000	10%	9,88
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak-/voorziening t.b.v. vee	op basis van enquete	Alterra 2016	0,020	22,91	1,000	10%	2,29
reduceren stamtaal, geen oogst	afzetten/zuiveren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	monocultuur' eik, es of els, <6 m hoog; 7 cm DBH, 100 st/ha ivm omvormingsbeheer]	Normenboek NBL	6,000	344,70	0,100	15%	5,17
	ringen (5 tot 50 bomen per ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	2 zaagsnedes door het cambium rondom de wortelaanzet	Alterra 2014	0,340	19,53	0,040	15%	0,12
blessen/merken/meten bomen	blessen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	150 st/ha tweezijdig blessen; opstand niet opgesnoeid en last van ondergroei (<30% bramen)	Normenboek NBL	1,790	85,79	0,250	10%	2,14
	meten op stam	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	150 st/ha elektronische boomklem, tijdnorm incl, PC-verwerking; opstand niet opgesnoeid, geblesd	Normenboek NBL	0,890	42,65	0,250	10%	1,07
snoeien	snoeien overhangende takken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	conform N14.03; met (motor)stokzaag langs bosranden en exploitatiewegen	BUWA2015	3,900	186,91	0,250	5%	2,34

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**

Natuur- of Landschapstype: N14 Vochtige bossen
Beheertype: 03 Haagbeuken- en essenbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	versnipperen gesnoeid hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 houtversnipperaar (A-054)	tot 14 cm dik; gemidd. 1-10 takken per boom (en ca 200 bomen/ha)	Normenboek NBL	2,000	286,20	0,250	5%	3,58
monitoring/karteren	certificering bos	1 medewerker hoog tarief (A-149) 1 mat. kosten certificering	op basis van uitgevoerde enquête	Alterra 2016	0,040	6,22	1,000	100%	6,22
onderhouden/vervangen raster	konijnenraster plaatsen, onderhouden en na 10 jr verwijderen	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 wikkelmachine (A-142) 1 mat./afschr. konijnenraster 450 m	zie document 'samenvoegen activiteiten.xls' tabblad 'rasteren'	deels Normenboek NBL	43,329	7.559,58	0,010	2%	1,51
	onderhouden veeraster 100 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 100 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,210	21,58	1,000	7%	1,51
	onderhouden veeraster 100 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 100 m	handmatig onderhoud raster - slechte bereikbaarheid ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,560	38,36	1,000	3%	1,15
	plaatsen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 100 m	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	1,460	488,64	0,067	10%	3,27
	verwijderen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,474	61,57	0,067	7%	0,29
	verwijderen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 Voorlader 1 vork voor voorlader	raster handmatig losmaken/oprollen, en palen trekken met tractor en voorlader	Alterra 2018	1,035	128,31	0,067	3%	0,26
	verwijderen veeraster 100 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 100 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, storkosten	Alterra 2016/7	0,126	24,45	0,067	10%	0,16
onderhouden watergangen	uitmaaien watergang 5 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaien	Normenboek NBL	0,023	2,38	0,450	100%	1,07
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0.03 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten	Alterra	0,023	2,71	0,450	100%	1,22

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N14 Vochtige bossen
Beheertype: 03 Haagbeuken- en essenbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Uur Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
		1 opraapwagen (A-051)	shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls						
inspecteren veiligheid	Visual Tree Assessment (VTA- controle) per hectare	1 medewerker hoog tarief (A-149)	25 bomen per uur; totaal 12 bomen	Unie van bosgroepen	0,320	19,13	0,500	40%	3,83
oogsten hout	afzetten/vellen/voorconcentreren lang- en hakhout	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A- 075)	dunning dg/loofh.; dg 23 cm, loofh. 19 cm dbh; 5 m3 per 5 jaar; 0,62 u/m3	Normenboek NBL	3,100	178,10	0,200	100%	35,62
	uitdragen/uitslepen/uitrijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 uitsleeptang (A-053)	uitslepen langhout; 10st/m3; 200 m sleepafstand; 0,41u/m3 en 5 m3 per 5 jaar	Normenboek NBL	2,050	167,59	0,200	100%	33,52
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	11,67	1,000	100%	11,67
mantel en zoombeheer	mantel: afzetten boomvormers en lobben maken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A- 075)	afzetten boomvormers in mantel / lobben maken	Alterra 2016	1,660	95,37	1,000	3%	2,86
	mantel: verplaatsen takken met kleine graafmachine	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	verplaatsen takken uit gerealiseerde lobben	Alterra 2016	0,220	18,13	1,000	3%	0,54
	zoom: maaien	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	maaien zoom met schotelmaaier	Alterra 2016	0,140	11,67	1,000	3%	0,35
	zoom: oprapen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw 1 opraapwagen (A-051)	oprapen maaisel zoom met opraapwagen	Alterra 2016	0,470	53,40	1,000	3%	1,60

Totaal kosten
135,35

Opbrengsten	Activiteit	Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie,verkoop houtsnippers	1	5%	4,13
	in eigen regie,oogst hout 1 m3/ha/jr	1	100%	29,52
	hout op stam,omvorming (oogst hout 1m3/jr)	10	10%	29,52

**Totaal
opbrengsten**
63,17
Exploitatiesaldo
72,18

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N15 Droge bossen
Beheertype: 01 Duinbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
bewerken/inrichten terrein	verkleinen tak-, top- en resthout	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 klepelmaaier (A-021)	werkbr.125-150 cm; kapvlakte >0,25 ha; opp.aandeel 100%, 1 x klepelen den/douglas	Normenboek NBL	6,000	639,45	0,010	2%	0,13
	maken van plantgaten/-plekken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 plantplekkenmaker (Kulla) (A-025)	Kapvlakte, tak- en tophout verkleind, rijafstand 1,5 m; aantal per ha 4000-6500	Normenboek NBL	7,000	516,60	0,010	2%	0,10
zaaien/planten	lossen, inkuilen en laden plantsoen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	4000 st 2-3 jr bosplantsoen inkuilen naar soort op centrale kuilplaats	Normenboek NBL	8,000	383,40	0,010	2%	0,08
	groepsgewijs inbrengen zaadbomen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	4000 st eik in gewoelde plantplekken; tak- en tophout verkleind	Normenboek NBL	44,000	2.108,70	0,010	2%	0,42
	Aankoop plantsoen bos in omvorming	1 Aankoop plantsoen bos in omvorming	4000 stuks Quercus petrea, 60 - 100, w, 12, autochtoon per jaar	SBB	0,000	6.912,00	0,010	2%	1,38
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zorg (lage graasdruk) 1 kosten hoefsmid (lage graasdruk)	op basis van enquête	Alterra 2016	1,900	98,80	1,000	25%	24,70
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening t.b.v. vee	op basis van enquête	Alterra 2016	0,020	22,91	1,000	25%	5,73
reduceren stamtal, geen oogst	afzetten/zuiveren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	monocultuur' eik, es of els, <6 m hoog; 7 cm DBH, 100 st/ha ivm omvormingsbeheer	Normenboek NBL	6,000	344,70	0,100	15%	5,17
	ringen (5 tot 50 bomen per ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	2 zaagsnedes door het cambium rondom de wortelaanzet	Alterra 2014	0,340	19,53	0,020	15%	0,06
blessen/merken/meten bomen	blessen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	150 st/ha tweezijdig blessen; opstand niet opgesnoeid en last van ondergroei (<30% bramen)	Normenboek NBL	1,790	85,79	0,250	10%	2,14
	meten op stam	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	150 st/ha elektronische boomklem, tijdnorm incl, PC-verwerking; opstand niet opgesnoeid, geblesd	Normenboek NBL	0,890	42,65	0,250	10%	1,07
verwijderen ongew. vegetatie	prunus/exoten rooien/steken (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	rooien/steken Prunus met prunusrooier; hoogte 1-2 m; 0-5% bedekking; <500 st/ha	Normenboek NBL	2,000	95,85	0,333	100%	31,92

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N15 Droge bossen
Beheertype: 01 Duinbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
snoeien	snoeien overhangende takken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	conform N15.01; met (motor)stokzaag langs bosranden en exploitatiewegen	BUWA2015	4,800	230,04	0,250	5%	2,88
	versnipperen gesnoeid hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 houtversnipperaar (A-054)	tot 14 cm dik; gemidd. 1-10 takken per boom (en ca 200 bomen/ha)	Normenboek NBL	2,000	286,20	0,250	5%	3,58
monitoring/karteren	certificering bos	1 medewerker hoog tarief (A-149) 1 mat. kosten certificering	op basis van uitgevoerde enquête	Alterra 2016	0,040	6,22	1,000	100%	6,22
onderhouden/vervangen raster	konijnenraster plaatsen, onderhouden en na 10 jr verwijderen	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 wikkelmachine (A-142) 1 mat./afschr. konijnenraster 450 m	zie document 'samenvoegen activiteiten.xls' tabblad 'rasteren'	deels Normenboek NBL	43,329	7.559,58	0,010	2%	1,51
	onderhouden veeraster 60 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 60 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster' ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,130	13,15	1,000	19%	2,50
	onderhouden veeraster 60 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 60 m	handmatig onderhoud veeraster - slechte bereikbaarheid ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,340	23,21	1,000	6%	1,39
	plaatsen veeraster 60 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 60 m	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	0,876	293,19	0,067	25%	4,91
	verwijderen veeraster 40 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,190	24,68	0,067	19%	0,31
	verwijderen veeraster 40 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 Voorlader 1 vork voor voorlader	raster handmatig losmaken/oprollen, en palen trekken met tractor en voorlader	Alterra 2018	0,414	51,33	0,067	6%	0,21
	verwijderen veeraster 40 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 60 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, storkosten	Alterra 2016/7	0,076	14,72	0,067	25%	0,25
inspecteren veiligheid	Visual Tree Assessment (VTA-controle) per hectare	1 medewerker hoog tarief (A-149)	25 bomen per uur; totaal 12 bomen	Unie van bosgroepen	0,320	19,13	0,500	40%	3,83

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**

Natuur- of Landschapstype: N15 Droge bossen

Beheertype: 01 Duinbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	11,67	1,000	100%	11,67
mantel en zoombeheer	mantel: afzetten boomvormers en lobben maken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	afzetten boomvormers in mantel / lobben maken	Alterra 2016	1,660	95,37	1,000	1%	0,95
	mantel: verplaatsen takken met kleine graafmachine	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	verplaatsen takken uit gerealiseerde lobben	Alterra 2016	0,220	18,13	1,000	1%	0,18
	zoom: maaieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	maaieren zoom met schotelmaaier	Alterra 2016	0,140	11,67	1,000	1%	0,12
	zoom: oprapen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw 1 opraapwagen (A-051)	oprapen maaisel zoom met opraapwagen	Alterra 2016	0,470	53,40	1,000	1%	0,53

Totaal kosten

113,93

Opbrengsten	Activiteit	Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie, verkoop houtsnippers	1	5%	4,13
	hout op stam, omvorming (oogst hout 1m3/jr)	10	10%	29,52

Totaal opbrengsten

33,65

Exploitatiesaldo

80,28

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N15 Droge bossen
Beheertype: 02 Dennen-, eiken- en beukenbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
bewerken/inrichten terrein	verkleinen tak-, top- en resthout	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 klepelmaaier (A-021)	werkbr.125-150 cm; kapvlakte >0,25 ha; opp.aandeel 100%, 1 x klepelen den/douglas	Normenboek NBL	6,000	639,45	0,050	2%	0,64
	maken van plantgaten/-plekken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 plantplekkenmaker (Kulla) (A-025)	Kapvlakte, tak- en tophout verkleind, rijafstand 1,5 m; aantal per ha 4000-6500	Normenboek NBL	7,000	516,60	0,050	2%	0,52
zaaien/planten	lossen, inkuilen en laden plantsoen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	4000 st 2-3 jr bosplantsoen inkuilen naar soort op centrale kuilplaats	Normenboek NBL	8,000	383,40	0,050	2%	0,38
	groepsgewijs inbrengen zaadbomen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	4000 st eik in gewoelde plantplekken; tak- en tophout verkleind	Normenboek NBL	44,000	2.108,70	0,050	2%	2,11
	Aankoop plantsoen bos in omvorming	1 Aankoop plantsoen bos in omvorming	4000 stuks Quercus petrea, 60 - 100, w, 12, autochtoon per jaar	SBB	0,000	6.912,00	0,050	2%	6,91
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zorg (lage graasdruk) 1 kosten hoefsmid (lage graasdruk)	op basis van enquete	Alterra 2016	1,900	98,80	1,000	10%	9,88
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak-/voorziening t.b.v. vee	op basis van enquete	Alterra 2016	0,020	22,91	1,000	10%	2,29
reduceren stamtal, geen oogst	afzetten/zuiveren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	monocultuur' eik, es of els, <6 m hoog; 7 cm DBH, 100 st/ha ivm omvormingsbeheer]	Normenboek NBL	6,000	344,70	0,100	15%	5,17
	ringen (5 tot 50 bomen per ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	2 zaagsnedes door het cambium rondom de wortelaanzet	Alterra 2014	0,340	19,53	0,020	15%	0,06
blessen/merken/meten bomen	blessen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	150 st/ha tweezijdig blessen; opstand niet opgesnoeid en last van ondergroei (<30% bramen)	Normenboek NBL	1,790	85,79	0,166	10%	1,42
	meten op stam	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	150 st/ha elektronische boomklem, tijdnorm incl, PC- verwerking; opstand niet opgesnoeid, geblesd	Normenboek NBL	0,890	42,65	0,166	10%	0,71
verwijderen ongew. vegetatie	prunus/exoten rooien/steken (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	rooien/steken Prunus met prunusrooier; hoogte 1-2 m; 0-5% bedekking; <500 st/ha	Normenboek NBL	2,000	95,85	0,333	100%	31,92

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N15 Droge bossen
Beheertype: 02 Dennen-, eiken- en beukenbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
snoeien	snoeien overhangende takken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	conform N15.02; met (motor)stokzaag langs bosranden en exploitatiewegen	BUWA2015	5,400	258,80	0,250	5%	3,23
	versnipperen gesnoeid hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 houtversnipperaar (A-054)	tot 14 cm dik; gemidd. 1-10 takken per boom (en ca 200 bomen/ha)	Normenboek NBL	2,000	286,20	0,250	5%	3,58
monitoring/karteren	certificering bos	1 medewerker hoog tarief (A-149) 1 mat. kosten certificering	op basis van uitgevoerde enquete	Alterra 2016	0,040	6,22	1,000	100%	6,22
onderhouden/vervangen raster	konijnenraster plaatsen, onderhouden en na 10 jr verwijderen	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 wikkelmachine (A-142) 1 mat./afschr. konijnenraster 450 m	zie document 'samenvoegen activiteiten.xls' tabblad 'rasteren'	deels Normenboek NBL	43,329	7.559,58	0,050	2%	7,56
	onderhouden veeraster 100 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 100 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,210	21,58	1,000	7%	1,51
	onderhouden veeraster 100 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 100 m	handmatig onderhoud raster - slechte bereikbaarheid ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,560	38,36	1,000	3%	1,15
	plaatsen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 100 m	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	1,460	488,64	0,067	10%	3,27
	verwijderen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midgraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,474	61,57	0,067	7%	0,29
	verwijderen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 Voorlader 1 vork voor voorlader	raster handmatig losmaken/oprollen, en palen trekken met tractor en voorlader	Alterra 2018	1,035	128,31	0,067	3%	0,26
	verwijderen veeraster 100 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 100 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016/7	0,126	24,45	0,067	10%	0,16

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**

Natuur- of Landschapstype: N15 Droge bossen
Beheertype: 02 Dennen-, eiken- en beukenbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden watergangen	uitmaaien watergang 5 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaien	Normenboek NBL	0,023	2,38	0,450	50%	0,54
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0.03 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,023	2,71	0,450	50%	0,61
inspecteren veiligheid	Visual Tree Assessment (VTA- controle) per hectare	1 medewerker hoog tarief (A-149)	25 bomen per uur; totaal 12 bomen	Unie van bosgroepen	0,320	19,13	0,500	40%	3,83
oogsten hout	afzetten/vellen/voorconcentreren lang- en hakhout	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A- 075)	dunning dg/loofh.; dg 23 cm, loofh. 19 cm dbh; 12,5 m3 per 5 jaar; 0,62 u/m3	Normenboek NBL	7,750	445,24	0,166	40%	29,56
	uitdragen/uitslepen/uitrijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 uitsleeptang (A-053)	uitslepen langhout; 10st/m3; 200 m sleepafstand; 0,41u/m3 en 12,5 m3 per 5 jaar	Normenboek NBL	5,125	418,97	0,166	40%	27,82
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	11,67	1,000	100%	11,67
mantel en zoombeheer	mantel: afzetten boomvormers en lobben maken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A- 075)	afzetten boomvormers in mantel / lobben maken	Alterra 2016	1,660	95,37	1,000	15%	14,31
	mantel: verplaatsen takken met kleine graafmachine	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	verplaatsen takken uit gerealiseerde lobben	Alterra 2016	0,220	18,13	1,000	15%	2,72
	zoom: maaien	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	maaien zoom met schotelmaaier	Alterra 2016	0,140	11,67	1,000	15%	1,75
	zoom: oprapen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw 1 opraapwagen (A-051)	oprapen maaisel zoom met opraapwagen	Alterra 2016	0,470	53,40	1,000	15%	8,01

Totaal kosten

190,06

Opbrengsten	Activiteit	Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie, verkoop houtsnippers	1	5%	4,13
	in eigen regie, oogst hout 1 m3/ha/jr	2	40%	29,52
	hout op stam, omvorming (oogst hout 1m3/jr)	10	10%	29,52

**Totaal
opbrengsten**

63,17

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2020 (beheerjaar 2021)

Natuur- of Landschapstype: N15 Droge bossen

Beheertype: 02 Dennen-, eiken- en beukenbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
-----------	------------	-----------------------	---------------------------------	------------------	---------------	----------------------	---------------	-------------------	--------------------------

Exploitatiesaldo

126,89

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N16 Bossen met productiefunctie
Beheertype: 03 Droog bos met productie (nieuw)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
bewerken/inrichten terrein	maken van plantgaten/-plekken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 plantplekkenmaker (Kulla) (A-025)	Kapvlakte, tak- en tophout verkleind, rijafstand 1,5 m; aantal per ha 4000-6500	Normenboek NBL	7,000	516,60	0,010	20%	1,03
	verkleinen tak-, top- en resthout extensief	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 klepelmaaier (A-021)	werkbr. 125-150 cm; kapvlakte >0,25 ha; opp. aandeel 100 %; extensief	SBB/Bosgroepen 2015	5,000	532,88	0,010	40%	2,13
	verkleinen tak-, top- en resthout intensief	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 klepelmaaier (A-021)	werkbr. 125-150 cm; kapvlakte >0,25 ha; opp. aandeel 100 %; intensief	SBB/Bosgroepen 2015	8,000	852,60	0,010	40%	3,41
	bodembewerking met bosploeg	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 bos-/voerenploeg (A-115)	zaaistroken ploegen, takhout verkleind, afstand tussen stroken 1 m; 3 a 4 voren breed, >20 cm diep	Normenboek NLB	6,000	443,25	0,010	40%	1,77
zaaien/planten	lossen, inkuilen en laden plantsoen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	4000 st 2-3 jr bosplantsoen inkuilen naar soort op centrale kuilplaats	Normenboek NBL	8,000	383,40	0,010	20%	0,77
	planten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	4000 st eik 70-100 in gewoelde plantplekken, tak- en tophout verkleind	Normenboek NBL	44,000	2.108,70	0,010	20%	4,22
	aankopen/aanvoeren plantsoen droog bos	1 bosplantsoen 3950 st/ha	bosplantsoen 3950 st/ha tbv droogbosproductie	evaluatie 2016	0,000	4.757,43	0,010	20%	9,51
oogsten bijproducten	verzamelen bosbijproducten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	begeleiden verkoop kerstbomen, groen, geriefhout, kegels, gage, Am. eik blad etc	Alterra 2015	0,180	8,63	1,000	100%	8,63
reduceren stamtaal, geen oogst	afzetten/zuiveren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	individueel gemengd; hoogte 5 m; 4 cm DBH; 1000 st/ha; minder dan 10% struiken	Normenboek NBL	20,000	1.149,00	0,020	60%	13,79
	ringen (5 tot 50 bomen per ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	2 zaagsnedes door het cambium rondom de wortelaanzet	Alterra 2014	0,340	19,53	0,100	100%	1,95
blessen/merken/meten bomen	selecteren toekomstbomen	1 medewerker hoog tarief (A-149) 1 handgereedschap (A-064)	Aanwijzen en merken met verf in 1 arbeidsgang; 1 spuitbus per 100 bomen	Normenboek NBL	2,000	120,45	0,100	100%	12,05
	blessen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	150 st/ha tweezijdig blessen; opstand niet opgesnoeid en last van ondergroei (<30% bramen)	Normenboek NBL	1,790	85,79	0,250	100%	21,45
	meten op stam	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	150 st/ha elektronische boomklem, tijdnorm incl, PC-	Normenboek NBL	0,890	42,65	0,250	100%	10,66

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N16 Bossen met productiefunctie
Beheertype: 03 Droog bos met productie (nieuw)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
verwijderen ongew. vegetatie	maaieren/knuppelen/klepelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	verwerking; opstand niet opgesnoeid, geblesd Afzetten tussen en in de rijen - bramen en houtige gewassen met bosmaaier; 25-50% bedekking	Normenboek NBL	15,000	810,00	0,020	20%	3,24
snoeien	prunus/exoten rooien/steken (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	rooien/steken Prunus met prunusrooier; hoogte 1-2 m; 0-5% bedekking; <500 st/ha	Normenboek NBL	2,000	95,85	0,250	20%	4,79
snoeien	opsnoeien toekomstbomen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	in opgaand (naald)bos; gemerkte toekomstbomen; dbh tussen 10-18 cm; gd 0-6 m opsnoeihoogte	Normenboek NBL	10,000	479,25	0,010	10%	0,48
monitoring/karteren	snoeien overhangende takken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	conform N16.01; met (motor)stokzaag langs bosranden en exploitatiewegen	BUWA2015	0,500	23,96	0,250	5%	0,30
monitoring/karteren	certificering bos	1 medewerker hoog tarief (A-149) 1 mat. kosten certificering	op basis van uitgevoerde enquête	Alterra 2016	0,040	6,22	1,000	100%	6,22
onderhouden/vervangen raster	konijnenraster plaatsen, onderhouden en na 10 jr verwijderen	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 wikkelmachine (A-142) 1 mat./afschr. konijnenraster 450 m	zie document 'samenvoegen activiteiten.xls' tabblad 'rasteren'	deels Normenboek NBL	43,329	7.559,58	0,010	10%	7,56
onderhouden watergangen	uitmaaieren watergang 10 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3 m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaieren	Normenboek NBL	0,046	4,77	0,450	50%	1,07
inspecteren veiligheid	Visual Tree Assessment (VTA-controle) per hectare	1 medewerker hoog tarief (A-149)	25 bomen per uur; totaal 12 bomen	Unie van bosgroepen	0,320	19,13	0,500	40%	3,83
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profilieren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	11,67	1,000	100%	11,67
mantel en zoombeheer	mantel: afzetten boomvormers en lobben maken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	afzetten boomvormers in mantel / lobben maken	Alterra 2016	1,660	95,37	1,000	3%	2,86
	mantel: verplaatsen takken met kleine graafmachine	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	verplaatsen takken uit gerealiseerde lobben	Alterra 2016	0,220	18,13	1,000	3%	0,54
	zoom: maaieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	maaieren zoom met schotelmaaier	Alterra 2016	0,140	11,67	1,000	3%	0,35
	zoom: oprapen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw	oprapen maaisel zoom met opraapwagen	Alterra 2016	0,470	53,40	1,000	3%	1,60

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**

Natuur- of Landschapstype: N16 Bossen met productiefunctie
Beheertype: 03 Droog bos met productie (nieuw)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
uitv. sanitaire maatregelen	opruimen zieke/dode bomen	1 opraapwagen (A-051) 1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075) 1 stort sanitair zieke bomen	op basis van Alterra-enquete onder natuurbeheerders	Alterra 2015	0,330	19,53	1,000	100%	19,53
Totaal kosten									155,41
Opbrengsten	Activiteit						Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie,bosbijproducten						1	100%	9,07
	hout op stam,hout op stam						1	100%	110,00
Totaal opbrengsten									119,07
Exploitatiesaldo									36,34

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N16 Bossen met productiefunctie
Beheertype: 04 Vochtig bos met productie (nieuw)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
bewerken/inrichten terrein	maken van plantgaten/-plekken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 plantplekkenmaker (Kulla) (A-025)	Kapvlakte, tak- en tophout verkleind, rijafstand 1,5 m; aantal per ha 4000-6500	Normenboek NBL	7,000	516,60	0,006	60%	1,86
	verkleinen tak-, top- en resthout extensief	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 klepelmaaier (A-021)	werkbr. 125-150 cm; kapvlakte >0,25 ha; opp. aandeel 100 %; extensief	SBB/Bosgroepen 2015	5,000	532,88	0,006	60%	1,92
	verkleinen tak-, top- en resthout intensief	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 klepelmaaier (A-021)	werkbr. 125-150 cm; kapvlakte >0,25 ha; opp. aandeel 100 %; intensief	SBB/Bosgroepen 2015	8,000	852,60	0,006	30%	1,53
	bodembewerking met bosploeg	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 bos-/voerenploeg (A-115)	zaaistroken ploegen, takhout verkleind, afstand tussen stroken 1 m; 3 a 4 voren breed, >20 cm diep	Normenboek NLB	6,000	443,25	0,006	60%	1,60
zaaien/planten	lossen, inkuilen en laden plantsoen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	4000 st 2-3 jr bosplantsoen inkuilen naar soort op centrale kuilplaats	Normenboek NBL	8,000	383,40	0,006	60%	1,38
	planten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	4000 st eik 70-100 in gewoelde plantplekken, tak- en tophout verkleind	Normenboek NBL	44,000	2.108,70	0,006	60%	7,59
	aankopen/aanvoeren plantsoen vochtig bos	1 bosplantsoen 3500 st/ha	bosplantsoen 3500 st/ha	evaluatie 2016	0,000	5.821,20	0,006	60%	20,96
oogsten bijproducten	verzamelen bosbijproducten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	begeleiden verkoop kerstbomen, groen, geriefhout, kegels, gage, Am. eik blad etc	Alterra 2015	0,180	8,63	1,000	100%	8,63
reduceren stamtaal, geen oogst	afzetten/zuiveren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	individueel gemengd; hoogte 5 m; 4 cm DBH; 1000 st/ha; minder dan 10% struiken	Normenboek NBL	20,000	1.149,00	0,006	30%	2,07
	ringen (5 tot 50 bomen per ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	2 zaagsnedes door het cambium rondom de wortelaanzet	Alterra 2014	0,340	19,53	0,100	100%	1,95
blessen/merken/meten bomen	selecteren toekomstbomen	1 medewerker hoog tarief (A-149) 1 handgereedschap (A-064)	Aanwijzen en merken met verf in 1 arbeidsgang; 1 spuitbus per 100 bomen	Normenboek NBL	2,000	120,45	0,100	100%	12,05
	blessen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	150 st/ha tweezijdig blessen; opstand niet opgesnoeid en last van ondergroei (<30% bramen)	Normenboek NBL	1,790	85,79	0,250	100%	21,45
	meten op stam	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	150 st/ha elektronische boomklem, tijdnorm incl, PC-	Normenboek NBL	0,890	42,65	0,250	100%	10,66

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N16 Bossen met productiefunctie
Beheertype: 04 Vochtig bos met productie (nieuw)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
verwijderen ongew. vegetatie	maaieren/knuppelen/klepelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	verwerking; opstand niet opgesnoeid, geblesd Afzetten tussen en in de rijen - bramen en houtige gewassen met bosmaaier; 25-50% bedekking	Normenboek NBL	15,000	810,00	0,012	60%	5,83
snoeien	prunus/exoten rooien/steken (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	rooien/steken Prunus met prunusrooier; hoogte 1-2 m; 0-5% bedekking; <500 st/ha	Normenboek NBL	2,000	95,85	0,250	60%	14,38
snoeien	opsnoeien toekomstbomen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	in opgaand (naald)bos; gemerkte toekomstbomen; dbh tussen 10-18 cm; gd 0-6 m opsnoeihoogte	Normenboek NBL	10,000	479,25	0,006	60%	1,73
monitoring/karteren	snoeien overhangende takken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	conform N16.02; met (motor)stokzaag langs bosranden en exploitatiewegen	BUWA2015	0,400	19,17	0,250	5%	0,24
monitoring/karteren	certificering bos	1 medewerker hoog tarief (A-149) 1 mat. kosten certificering	op basis van uitgevoerde enquête	Alterra 2016	0,040	6,22	1,000	100%	6,22
onderhouden/vervangen raster	konijnenraster plaatsen, onderhouden en na 10 jr verwijderen	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 wikkelmachine (A-142) 1 mat./afschr. konijnenraster 450 m	zie document 'samenvoegen activiteiten.xls' tabblad 'rasteren'	deels Normenboek NBL	43,329	7.559,58	0,006	10%	4,54
onderhouden watergangen	uitmaaieren watergang 50 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaieren	Normenboek NBL	0,230	23,84	0,450	100%	10,73
inspecteren veiligheid	Visual Tree Assessment (VTA-controle) per hectare	1 medewerker hoog tarief (A-149)	25 bomen per uur; totaal 12 bomen	Unie van bosgroepen	0,320	19,13	0,500	40%	3,83
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 30m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profilieren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,150	17,51	1,000	100%	17,51
mantel en zoombeheer	mantel: afzetten boomvormers en lobben maken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	afzetten boomvormers in mantel / lobben maken	Alterra 2016	1,660	95,37	1,000	3%	2,86
	mantel: verplaatsen takken met kleine graafmachine	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	verplaatsen takken uit gerealiseerde lobben	Alterra 2016	0,220	18,13	1,000	3%	0,54
	zoom: maaieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	maaieren zoom met schotelmaaier	Alterra 2016	0,140	11,67	1,000	3%	0,35
	zoom: oprapen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw	oprapen maaisel zoom met opraapwagen	Alterra 2016	0,470	53,40	1,000	3%	1,60

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**

Natuur- of Landschapstype: N16 Bossen met productiefunctie
Beheertype: 04 Vochtig bos met productie (nieuw)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
uitv. sanitaire maatregelen	opruimen zieke/dode bomen	1 opraapwagen (A-051) 1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075) 1 stort sanitair zieke bomen	op basis van Alterra-enquete onder natuurbeheerders	Alterra 2015	0,330	19,53	1,000	100%	19,53
Totaal kosten									183,51
Opbrengsten	Activiteit						Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie,bosbijproducten						1	100%	9,07
	hout op stam,hout op stam						1	100%	110,00
Totaal opbrengsten									119,07
Exploitatiesaldo									64,44

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N17 Cultuurhistorische bossen
Beheertype: 02 Droog hakhout

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
zaaien/planten	lossen, inkuilen en laden plantsoen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	200 stuks bosplantsoen 2-3 jr; naar soort op centrale inkuilplaats	Normenboek NBL	0,400	19,17	0,067	100%	1,28
	planten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	inboeten bosplantsoen, 3jr 200 stuks; geen graszode of takhout; uitval 15-60%	Normenboek NBL	4,600	220,46	0,067	100%	14,77
	aankoop plantsoen droog hakhout	1 Aankoop plantsoen droog hakhout	200 stuks Quercus robur 60- 100, w, 11, autochtoon per jaar	SBB	0,000	280,80	0,067	100%	18,81
verwijderen ongew. vegetatie	maaien/knuppelen/klepelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Afzetten tussen en in de rijen - bramen en houtige gewassen met bosmaaier; <25% bedekking	Normenboek NBL	10,000	540,00	0,134	100%	72,36
	prunus/exoten rooien/steken (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	rooien/steken Prunus met prunusrooier; hoogte 1-2 m; 0-5% bedekking; <500 st/ha	Normenboek NBL	2,000	95,85	0,250	100%	23,96
monitoring/karteren	certificering bos	1 medewerker hoog tarief (A-149) 1 mat. kosten certificering	op basis van uitgevoerde enquête	Alterra 2016	0,040	6,22	1,000	100%	6,22
onderhouden watergangen	slootmaaisel afvoeren en composteren 0,05 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,030	3,54	0,450	50%	0,80
	uitmaaien watergang 10 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3 m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaien	Normenboek NBL	0,046	4,77	0,450	50%	1,07
inspecteren veiligheid	Visual Tree Assessment (VTA- controle) per hectare	1 medewerker hoog tarief (A-149)	25 bomen per uur; totaal 12 bomen	Unie van bosgroepen	0,320	19,13	0,500	5%	0,48
oogsten hout	afzetten/vellen/voorconcentreren lang- en hakhout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A- 075)	hakhout op een zetten, dunnen of afzetten; 6-10cm dbh; 4000 st/ha .	Alterra 2014	41,900	4.396,36	0,067	100%	294,56
	uitdragen/uitslepen/uitrijden	1 medewerker laag tarief (A-86)	afvoeren hout uit hakhout of houtwal; uitdragen; dbh 6-10 cm; 25 m3/ha	Normenboek NBL	50,000	2.373,75	0,067	100%	159,04
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad-/kade 5m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,025	2,92	1,000	100%	2,92

Totaal kosten
596,27

Opbrengsten	Activiteit	Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
-------------	------------	-----------	--------	--------------------------

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2020 (beheerjaar 2021)

Natuur- of Landschapstype: **N17 Cultuurhistorische bossen**

Beheertype: **02 Droog hakhout**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	in eigen regie,oogst hout 1 m3/ha/jr						1	100%	29,52
Totaal opbrengsten									29,52
Exploitatiesaldo									566,75

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N17 Cultuurhistorische bossen
Beheertype: 03 Park- en stinzenbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
bewerken/inrichten terrein	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 greppelfrees (A-024)	bestaande greppel uitrusten, 100 m per ha; geen zware boomwortels/geen keien	Het Groene Boek IMAG	0,200	14,45	0,010	50%	0,07
zaaien/planten	lossen, inkuilen en laden plantsoen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	110 stuks bomen 8-12 cm; klei; op centrale inkuilplaats (10 st voor inboeten)	Normenboek NBL	4,400	210,87	0,010	90%	1,90
	planten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Bijplanten laanbomen: 100 stuks, plantgat graven, planten en bevestigen boompal	Normenboek NBL	40,000	1.917,00	0,010	90%	17,25
	planten bloembollen (incl. elders rooien)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal bloembollen planten	op basis van uitgevoerde enquete onder natuurbeheerders	Alterra 2015	0,450	51,48	0,100	20%	1,03
	aankoop plantsoen park-stinse	1 Aankoop plantsoen park-stinse	diverse boomsoorten; gerekend 100 stuks zomerlinde 8-10 cm autochtoon per jaar	SBB	0,000	3.564,00	0,010	90%	32,08
maaien zonder afvoer	maaien/klepelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	Norm = 2,5 u/ha voor geen of weinig obstakels; daarom toeslag van 20% ivm obstakels	Normenboek NBL	3,000	227,03	1,000	20%	45,41
reduceren stamtaal, geen oogst	afzetten/zuiveren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	monocultuur' eik, es of els, <6 m hoog; 7 cm DBH, 100 st/ha ivm omvormingsbeheer	Normenboek NBL	6,000	344,70	0,020	90%	6,20
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	opslag 1-of meerstammig, hoogte >1 m, stobdiam.>1 cm; 0-5% bedekking	Normenboek NBL	3,000	162,00	0,250	20%	8,10
	prunus/exoten rooien/steken (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	rooien/steken Prunus met prunusrooier; hoogte 1-2 m; 0-5% bedekking; <500 st/ha	Normenboek NBL	2,000	95,85	0,333	100%	31,92
snoeien	opsnoeien toekomstbomen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	in opgaand (naald)bos; gemerkte toekomstbomen; dbh tussen 10-18 cm; gd 0-6 m opsnoeihoogte	Normenboek NBL	10,000	479,25	0,250	50%	59,91
	snoeien overhangende takken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	conform N17.03; met (motor)stokzaag langs bosranden en exploitatiewegen	BUWA2015	8,200	392,99	0,250	15%	14,74
	snoeien laanbomen/solitair	3 medewerker laag tarief (A-86) 2 motorzaag middelzwaar (A-075) 1 hoogwerker (A-012)	10-25 m hoog; 1-10 takken/stam; 5 bomen per ha op deze manier	Normenboek NBL	1,000	203,55	0,250	90%	45,80
	versnipperen gesnoeid hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 houtversnipperaar (A-054)	tot 14 cm dik; gemidd. 1-10 takken per boom (en ca 200 bomen/ha)	Normenboek NBL	2,000	286,20	0,250	50%	35,78

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N17 Cultuurhistorische bossen
Beheertype: 03 Park- en stinzenbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
monitoring/karteren	certificering bos	1 medewerker hoog tarief (A-149) 1 mat. kosten certificering	op basis van uitgevoerde enquete	Alterra 2016	0,040	6,22	1,000	100%	6,22
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving bruggen park (IKL)	2 bruggen/stuwen per 10 ha	Ervaring TBO's	0,500	71,74	0,500	100%	35,87
onderhouden watergangen	uitmaaïen watergang 5 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaïen	Normenboek NBL	0,023	2,38	0,450	100%	1,07
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0.03 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,023	2,71	0,450	100%	1,22
inspecteren veiligheid	Visual Tree Assessment (VTA-controle) per hectare	1 medewerker hoog tarief (A-149)	25 bomen per uur; totaal 12 bomen	Unie van bosgroepen	0,320	19,13	0,500	75%	7,17
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 30m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaïen/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,150	17,51	1,000	100%	17,51
Totaal kosten									369,23

Opbrengsten	Activiteit	Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie, verkoop houtsnippers	0	90%	3,72
	in eigen regie, opstandsbeheer	1	90%	10,63
Totaal opbrengsten				14,35
Exploitatiesaldo				354,88

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N17 Cultuurhistorische bossen
Beheertype: 04 Eendenkooi

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	2,5 hectare per stuw, bediening vaker.	Alterra 2014	1,780	84,51	1,000	100%	84,51
verwijderen toplaag	baggeren incl. afvoer bagger					0,00	0,020	30%	0,00
bewerken/inrichten terrein	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	bestaande greppels op diepte brengen; grond zijdelings uitstrooien; 50 m per ha	Het Groene Boek IMAG	2,577	123,50	1,000	20%	24,70
maaïen zonder afvoer	maaïen/klepelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 1-assige trekker (A-223)	Overhoekjes maaïen met 1-assige trekker in nat gebied.	Alterra 2014	10,400	648,18	1,000	10%	64,82
	maaïen/klepelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	ivm paadjes eendenkooi: maaïen tussen de rijen, rijafstand 2 m; grassen en kruiden	Normenboek NBL	11,000	594,00	1,000	10%	59,40
reduceren stamtal, geen oogst	afzetten/zuiveren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	'monocultuur' es en esdoorn; >11m hoogte, 7 cm DBH; 1000st/ha	Normenboek NBL	33,000	1.895,85	0,250	10%	47,40
snoeien	snoeien overhangende takken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	conform N17.04; met (motor)stokzaag langs bosranden en exploitatiewagen	BUWA2015	1,000	47,93	1,000	10%	4,79
	versnipperen gesnoeid hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 houtversnipperaar (A-054)	tot 14 cm dik; gemidd. 1-10 takken per boom (en ca 200 bomen/ha)	Normenboek NBL	2,000	286,20	1,000	10%	28,62
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat/afschr. molen + stuw per 5 hectare	relatief veel (kunst)werk voor een kleine waterplas	Ervaring TBO's	8,000	727,34	1,000	100%	727,34
	onderhouden vangpijp/rietscherm 2st/kooi	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal eendekooi (2 pijpen)	regulier onderhoud eendekooi gemiddeld 2 pijpen - om het paalrecht in stand te houden	Alterra 2015	21,300	1.100,51	1,000	100%	1.100,51
	onderhouden vangpijp/rietscherm 2st/kooi	2 medewerker laag tarief (A-86) 42 palen 300 - 10/12 cm 115 bos riet (t.b.v. pijp eendekooi) 207 latten 5/5 8 dakbalken 500 - 10/10 cm 2 gaas -rol 50 m (t.b.v. pijp) 1 spijkers 80 mm pak 100 st 2 ijzerdraad rol 100 m	vervangen vangpijp eendekooi incl. baggeren (0,82 pijp per ha)	Alterra 2015	36,600	7.143,50	0,080	100%	571,48
	onderhouden vangpijp/rietscherm 2st/kooi	2 medewerker laag tarief (A-86) 48 palen 160 - 8/10 cm 69 planken 200 - 2*20 cm 1 spijkers 80 mm pak 100 st	Vervanging beschoeiing eendekooi (0,82 vangpijp per ha, 2 * 42 meter beschoeiing per pijp)	Alterra 2015	10,900	2.727,05	0,040	100%	109,08

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**

Natuur- of Landschapstype: N17 Cultuurhistorische bossen

Beheertype: 04 Eendenkooi

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden watergangen	uitmaaïen watergang 100 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaïen	Normenboek NBL	0,460	47,68	1,200	100%	57,21
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0,9 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,700	82,58	1,200	100%	99,10
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaïen/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	11,67	1,000	100%	11,67
uitv. sanitaire maatregelen	ruimen dode vogels/dieren oa ivm botulisme	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 kosten vuilniszak en destructievat	ruimen van watervogels	Alterra 2015	0,007	0,52	1,000	100%	0,52
regelen (avi)fauna/visstand	bestrijden wildschade/roofdieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal bestrijding wildschade	Om de rust onder de (stal)eenden te bewaren en het voer te beschermen	Alterra 2015	1,170	74,24	1,000	100%	74,24

Totaal kosten

3.065,38

Opbrengsten

Activiteit

Productie

% opp.

**Opbrengst
per ha p.j.**

in eigen regie, verkoop houtsnippers

0

10%

0,41

**Totaal
opbrengsten**

0,41

Exploitatiesaldo

3.064,97

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**
Natuur- of Landschapstype: N17 Cultuurhistorische bossen
Beheertype: 05 Wilgengriend

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
bewerken/inrichten terrein	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 greppelfrees (A-024)	bestaande greppel uitfrezen, 100 m per ha; geen zware boomwortels/geen keien	Het Groene Boek IMAG	0,200	14,45	0,100	11%	0,16
	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 greppelfrees (A-024)	bestaande greppel uitfrezen, 100 m per ha; geen zware boomwortels/geen keien	Het Groene Boek IMAG	0,200	14,45	0,250	89%	3,21
zaaien/planten	planten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	bijplanten griend; 200 st wilgenstek snoeien 1,50 m lang en 0,5 m diep in de grond drukken	Normenboek NBL	3,000	143,78	0,250	100%	35,94
verwijderen ongew. vegetatie	maaieren/knuppelen/klepelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Afzetten tussen en in de rijen - bramen en houtige gewassen met bosmaaier; <25% bedekking	Normenboek NBL	10,000	540,00	0,100	8%	4,32
	prunus/exoten rooien/steken (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	rooien/steken Prunus met prunusrooier; hoogte 1-2 m; 0-5% bedekking; <500 st/ha	Normenboek NBL	2,000	95,85	0,330	100%	31,63
monitoring/karteren	certificering bos	1 medewerker hoog tarief (A-149) 1 mat. kosten certificering	op basis van uitgevoerde enquête	Alterra 2016	0,040	6,22	1,000	100%	6,22
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 boot (SBB)	moeilijk te bereiken (water)werken	Ervaring TBO's	7,000	469,88	0,250	11%	12,92
	onderhouden sloot/vaarwegen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	greppels en sloten onderhouden in het getijdagriend (niet onder keur waterschap)	Alterra 2016	56,330	2.699,62	0,330	11%	98,00
	onderhouden sloot/vaarwegen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	greppels en sloten onderhouden in het griend (niet onder keur waterschap)	Alterra 2016	13,140	629,73	0,330	89%	184,95
onderhouden watergangen	uitmaaieren watergang 100 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaieren	Normenboek NBL	0,460	47,68	0,450	100%	21,46
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0,9 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,700	82,58	0,450	28%	10,41

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**

Natuur- of Landschapstype: N17 Cultuurhistorische bossen

Beheertype: 05 Wilgengriend

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
oogsten hout	afzetten/vellen/uitsnoeien griend	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	4000 stobben/ha; 1800 bos; gem. telg dikte 3 cm, kappen en tot bossen binden - tot struik zetten	Normenboek NBL	210,000	10.064,25	0,250	100%	2.516,06
	bundelen/stapelen/voorconcentreren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	slecht gegaanbaar/nat terrein; het hout klaarleggen voor afvoer	Ervaring TBO's	80,000	3.834,00	0,250	100%	958,50
	uitdragen/uitslepen/uitrijden	1 medewerker laag tarief (A-86)	afvoeren hout uit hakhout of houtwal; uitdragen; dbh 6-10 cm; 50 m3/ha	Normenboek NBL	100,000	4.747,50	0,250	11%	130,56
	uitdragen/uitslepen/uitrijden	1 medewerker laag tarief (A-86)	afvoeren hout uit hakhout of houtwal; uitdragen; dbh 6-10 cm; 40 m3/ha	Normenboek NBL	80,000	3.798,00	0,250	89%	845,06
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A- 005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	11,67	1,000	100%	11,67
Totaal kosten									4.871,06

Opbrengsten	Activiteit	Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie,griend	1	89%	270,60
	in eigen regie,getijdgriend	1	11%	12,99
Totaal opbrengsten				283,59
Exploitatiesaldo				4.587,47

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2020 (beheerjaar 2021)**

Natuur- of Landschapstype: N17 Cultuurhistorische bossen
Beheertype: 06 Vochtig en hellinghakhout

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
zaaien/planten	lossen, inkuilen en laden plantsoen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	200 stuks bosplantsoen 2-3 jr; naar soort op centrale inkuilplaats	Normenboek NBL	0,400	19,17	0,100	100%	1,92
	planten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	inboeten bosplantsoen, 3jr 200 stuks; geen graszode of takhout; uitval 15-60%	Normenboek NBL	4,600	220,46	0,100	100%	22,05
	Aankoop plantsoen vochtig hakhout	1 Aankoop plantsoen; Es 200 st	200 stuks Es selectieherkomst, autotoon per jaar	SBB	0,000	180,00	0,100	100%	18,00
verwijderen ongew. vegetatie	maaaien/knuppelen/klepelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Afzetten tussen en in de rijen - bramen en houtige gewassen met bosmaaier; <25% bedekking	Normenboek NBL	10,000	540,00	0,100	8%	4,32
	prunus/exoten rooien/steken (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	rooien/steken Prunus met prunusrooier; hoogte 1-2 m; 0-5% bedekking; <500 st/ha	Normenboek NBL	2,000	95,85	0,333	100%	31,92
monitoring/karteren	certificering bos	1 medewerker hoog tarief (A-149) 1 mat. kosten certificering	op basis van uitgevoerde enquete	Alterra 2016	0,040	6,22	1,000	100%	6,22
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 boot (SBB)	moeilijk te bereiken (water)werken	Ervaring TBO's	7,000	469,88	0,250	4%	4,70
onderhouden watergangen	uitmaaaien watergang 100 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaaien	Normenboek NBL	0,460	47,68	0,450	60%	12,87
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0,9 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,700	82,58	0,450	60%	22,30
oogsten hout	afzetten/vellen/voorconcentreren lang- en hakhout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	Essenhakhout in Overlangbroek	Alterra 2014	41,900	4.396,36	0,100	40%	175,85
	afzetten/vellen/voorconcentreren lang- en hakhout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	hakhout op een zetten, dunnen of afzetten; 6-10cm dbh; 4000 st/ha .	Alterra 2014	41,900	4.396,36	0,100	60%	263,78
	uitdragen/uitslepen/uitrijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 miniforwarder	afvoeren hout uit hakhout met mini-forwarder	Alterra 2014	43,200	3.952,80	0,100	100%	395,28
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	11,67	1,000	100%	11,67

Totaal kosten

970,87

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2020 (beheerjaar 2021)

Natuur- of Landschapstype: **N17 Cultuurhistorische bossen**

Beheertype: **06 Vochtig en hellinghakhout**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
<hr/>									
Opbrengsten	Activiteit						Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie,essenhakhout						1	40%	60,81
	in eigen regie,hakhout						1	40%	60,81
	in eigen regie,middenbos						1	20%	50,11
Totaal opbrengsten									171,73
Exploitatiesaldo									799,14